

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про призначення Рябченка О. В. на посаду Голови Фонду державного майна України

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:
Призначити Рябченка Олександра Володимировича на посаду Голови Фонду державного майна України.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН

м. Київ
1 квітня 2010 року
№ 2007-VI

1953 р. 25 серпня – народився у м. Дніпропетровську.

1971 – 1976 рр. – студент Дніпропетровського державного університету.

1976 – 1979 рр. – аспірант Дніпропетровського державного університету.

1980 – 1990 рр. – молодший науковий співробітник, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії Всесоюзного науково-дослідного і конструкторсько-технологічного інституту трубної промисловості, м. Дніпропетровськ.

1990 – 1993 рр. – депутат Дніпропетровської міської ради народних депутатів, голова Комісії з економіки, бюджету та фінансів.

1993 – 1994 рр. – голова правління АБ «Муніципальний банк».

1994 – 2002 рр. – народний депутат України.

1996 – 2002 рр. – голова Контрольної (з 1998 р. – Спеціальної контрольної) комісії Верховної Ради України з питань приватизації.

2002 – 2010 рр. – директор Міжнародного інституту приватизації, управління власністю та інвестицій.

2010 р. 17 березня – Кабінетом Міністрів України призначений першим заступником Голови Фонду державного майна України.

2010 р. 1 квітня – Постановою Верховної Ради України призначений на посаду Голови Фонду державного майна України.

Доктор економічних наук. Позапартійний.

Одружений, має сина.

Голова Фонду державного майна України
Олександр Володимирович РЯБЧЕНКО

Колектив Фонду державного майна України щиро вітає Олександра Володимировича РЯБЧЕНКА з призначенням на посаду Голови Фонду й бажає успіхів у кожній розпочатій справі, творчої наснаги та реалізації всіх планів і задумів.

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід виконання Державної програми приватизації у 2009 році..... **3**

СОЦІАЛЬНИЙ ПОРТРЕТ КЕРІВНИКА

Безпомилково обрана професія **6**

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ю. УМАНЦІВ. Формування української моделі корпоративного управління..... **10**

О. ТАРАЩАНСЬКА. Регулювання облікової системи ринку цінних паперів як засіб протидії рейдерству.... **13**

До уваги здобувачів

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2010 р. № 237-р «Про зміну складу президії Вищої атестаційної комісії та її секції» **15**

УРОКИ ПРАВА

В. СОРОКИНА. Проблемні питання застосування законодавства, що врегульовує оренду державного майна **16**

АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Указ Президента України від 26 лютого 2010 р. № 275/2010 «Про утворення Національного антикорупційного комітету» **18**

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2009 р. № 1688-р «Про схвалення Зasad антикорупційної політики»..... **18**

Засади антикорупційної політики **18**

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2009 р. № 1686-р «Про затвердження плану заходів з проведення роз'яснювальної роботи з питань застосування основних норм Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції»..... **20**

План заходів з проведення роз'яснювальної роботи з питань застосування основних норм Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» **21**

НОРМАТИВНА БАЗА

Закон України від 19 січня 2010 р. № 1783-VI «Про внесення змін до пунктів 14 і 15 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо терміну на продаж земельних ділянок» **21**

Закон України від 11 лютого 2010 р. № 1873-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо формування статутних капіталів господарських товариств» **22**

Закон України від 12 лютого 2010 р. № 1887-VI «Про внесення змін до Закону України «Про Перелік пам'яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації» **22**

Постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2010 р. № 123 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1099» **24**

Зміни, що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1099..... **24**

Постанова Кабінету Міністрів України від 2 березня 2010 р. № 220 «Про внесення змін до Порядку відчуження об'єктів державної власності»..... **25**

Зміни, що вносяться до Порядку відчуження об'єктів державної власності **25**

Постанова Кабінету Міністрів України від 22 березня 2010 р. № 274 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2009 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави» **25**

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2010 р. № 318-р «Деякі питання збереження об'єктів державної власності» **26**

Наказ Фонду державного майна України від 1 лютого 2010 р. № 133 «Про внесення змін до Порядку надання державними органами приватизації згоди на подальше відчуження та передачу в заставу об'єктів, обтяжених зобов'язаннями їх власників перед державою» (зареєстровано в *Мін'юсті* 25.02.10 за № 185/17480)..... **26**

Методика товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів (*продовження*) **27**

Екзаменаційні питання за спеціалізацією «Оцінка колісних транспортних засобів» **32**

Шановні читачі!

Звертаємо вашу увагу на те, що Бюлетень видається українською та російською мовами в одній обкладинці. Російськомовний варіант Бюлетеня починається зі стор. 33.

ЗВІТ**про роботу Фонду державного майна України та хід виконання Державної програми приватизації у 2009 році*****1. Короткий огляд узагальнених результатів роботи Фонду стосовно управління державною власністю та приватизації державного майна за всі роки приватизації та за звітний період**

За роки приватизації роздержавлено понад 123 тис. об'єктів. Починаючи з 1992 року в Україні приватизовано 28 401 об'єкт державної форми власності та 94 625 – комунальної.

Змінено форму власності більш як 103 тис. об'єктів групи А. Результати економічного аналізу роботи приватизованих малих підприємств свідчать про те, що значна їх кількість має позитивну динаміку обсягів виробництва продукції, орієнтованої на споживчий ринок.

В Україні приватизовано 1 515 об'єктів соціальної сфери (група Ж) державної та комунальної форм власності. Приватизація об'єктів соціальної сфери позитивно впливає як на ці об'єкти, так і на підприємства, на балансах яких вони перебували.

Протягом 1992 – 2009 років приватизовано 5 043 об'єкти незавершеного будівництва (ОНБ) (група Д) та 13 983 об'єкти, що увійшли до статутних капіталів приватизованих підприємств.

У результаті приватизації державного майна створено вагомий недержавний сектор економіки, основою якого є понад 11 тис. відкритих акціонерних товариств (ВАТ).

Протягом 2009 року державну форму власності змінили 236 об'єктів; місцевими органами приватизації та регіональними відділеннями (РВ) Фонду державного майна України (далі – Фонд) за угодами з органами місцевого самоврядування змінено комунальну форму власності 3 625 об'єктів.

За всі роки від приватизації державного майна надійшло більш як 42 млрд грн., переважну частину яких перераховано до Державного бюджету України, що дало змогу вирішити багато соціальних питань, зокрема погасити борги з виплати пенсій, заробітної плати працівникам бюджетної сфери, допомоги малозабезпеченим.

Законом України «Про Державний бюджет на 2009 рік» від 26.12.08 № 835-VI встановлено планове завдання з надходження коштів від приватизації державного майна до державного бюджету в розмірі 8 501 224 тис. грн.

За звітний період від приватизації державного майна до державного бюджету надійшло 814,89 млн грн. У тому числі РВ Фонду забезпечено надходження коштів від продажу земельних ділянок під об'єктами приватизації в сумі 7,16 млн грн., а саме: РВ Фонду по Миколаївській області – 6,9 млн грн.; Запорізькій – 120,3 тис. грн.; Волинській – 100 тис. грн.; Черкаській – 20,3 тис. грн.; Житомирській – 9,6 тис. грн.; Чернігівській – 9,4 тис. грн.

Фонд за підсумками 2009 року перевиконав річні плани з надходження коштів від оренди державного майна та дивідендів на державну частку майна, зокрема план з надходжень від оренди виконано на 117,95 %, з надходження дивідендів – на 144,8 %. Усього від оренди за 2009 рік надійшло 655,23 млн грн., а дивідендів – 431,19 млн грн.

Фактично сумарним заліком за 2009 рік одержано коштів від управлінських рішень щодо приватизації, оренди, дивідендів, штрафних санкцій за невиконання інвестиційних зобов'язань у сумі 1,88 млрд грн.

Загальна сума надходження коштів, одержаних від приватизації об'єктів державної форми власності Фондом майна Автономної Республіки Крим та РВ, на 01.01.10 становить 134,56 млн грн.

Найбільше коштів перераховано РВ по областях Івано-Франківській (16,13 млн грн.), Луганській (15,09 млн грн.), Миколаївській (12,78 млн грн.), РВ Харківській (11,20 млн грн.), Донецькій (7,72 млн грн.), Закарпатській (5,94 млн грн.), Вінницькій (4,67 млн грн.), Запорізькій (4,4 млн грн.), Хмельницькій (3,26 млн грн.), Дніпропетровській (4,26 млн грн.), Київській (3,24 млн грн.), Тернопільській (2,86 млн грн.), Львівській (2,85 млн грн.), Одеській (2,37 млн грн.), Сумській (2,72 млн грн.) і Херсонській (1,63 млн грн.), РВ Фонду в АР Крим та м. Севастополі (12,51 млн грн.) та по м. Києву (22,91 млн грн.).

Протягом звітного періоду місцевими органами приватизації та РВ Фонду за угодами з органами місцевого самоврядування від приватизації об'єктів комунальної форми власності перераховано до відповідних місцевих бюджетів 43,52 млн грн.

* Друкується у скороченому вигляді. Повну версію звіту викладено на офіційному сайті Фонду.

У 2009 р. надходження пені, нарахованої за несвоєчасно сплачену орендну плату за користування державним майном, за всіма договорами оренди до державного бюджету становило 3,59 млн. грн.

2. Діяльність Фонду з ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 10.10.06 № 185-V органи державної влади уповноважені вести облік об'єктів державної власності, що перебувають в їх управлінні, здійснювати контроль за ефективним використанням та збереженням таких об'єктів, забезпечувати надання розпоряднику Єдиного реєстру об'єктів державної власності (далі – Єдиний реєстр) інформації про наявність і поточний стан майна об'єктів державної власності та будь-які зміни в їх стані.

Станом на 01.01.10 за підсумками проведеної інвентаризації об'єктів державної власності в Єдиному реєстрі обліковуються:

25,27 тис. юридичних осіб державної форми власності, які визнані органами державного управління;

751 господарська організація з корпоративними правами держави; 535,69 тис. об'єктів нерухомого майна державних підприємств, установ, організацій;

412,77 тис. об'єктів державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі корпоратизації, але залишилося на їх балансі;

41,32 тис. об'єктів державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації, але залишилося на їх балансі.

3. Управління державною власністю та діяльність у сфері орендних відносин**3.1. Аналіз результатів діяльності Фонду з управління державним майном у сфері орендних відносин**

Законом України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» на Фонд покладено відповідальність і контроль за виконанням бюджетного завдання з надходження коштів від плати за оренду державного майна, яке становить 555,50 млн грн.

За даними Державного казначейства України, до Державного бюджету України за 2009 рік від оренди державного майна надійшло 655,23 млн грн. 117,95 % річного планового завдання.

Згідно з даними інформаційно-пошукової підсистеми «Етап-Оренда» (далі – ІПС «Етап-Оренда») загальна кількість діючих договорів оренди, укладених та погоджених органами приватизації, на 01.01.10 становить 20 838, у тому числі:

168 – цілісних майнових комплексів державних підприємств;

49 – цілісних майнових комплексів структурних підрозділів державних підприємств;

15 681 – нерухомого майна, яке перебуває на балансі державних підприємств;

696 – державного нерухомого майна, яке перебуває на балансі господарських товариств;

31 – іншого окремого індивідуально визначеного майна, яке перебуває на балансі господарських товариств.

Одним з пріоритетних напрямів роботи органів приватизації щодо забезпечення виконання бюджетних завдань з надходження коштів від оренди державного майна є вжиття штрафних санкцій (нарахування пені) до орендарів, які несвоєчасно сплачують орендну плату за користування державним майном, а також систематичне здійснення заходів щодо погашення заборгованості з орендної плати. За даними ІПС «Етап-Оренда» за 2009 рік надходження пені за всіма договорами оренди до державного бюджету становить 3,59 млн грн.

На численні звернення громадських організацій інвалідів щодо зменшення розміру річної орендної плати Фондом у 2009 році розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни у додаток 2 до Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна». Зазначені зміни прийнято постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.09 № 1287, якою встановлено додаткові пільги для розміщення громадських організацій інвалідів на площі, яка не використовується для здійснення підприємницької діяльності.

На сьогодні розмір орендної ставки для розміщення громадських організацій інвалідів становить: на площі, не більш як 100 м² (а не 50 м², як було раніше) – 1 %; понад 100 м² – 7 %.

Також прийнято розроблену Фондом постанову Кабінету Міністрів України від 22.07.09 № 753 «Про доповнення пункту 10 Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна», яку встановлено додаткову пільгу для розміщення Товариства Червоного Хреста України і його місцевих організацій.

3.2. Управління державним майном, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств

Фонд систематично здійснює роботу щодо вдосконалення управління державним майном, яке у процесі приватизації не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, але залишилося у них на балансі, а також у сфері майнових відносин з організаціями з недержавною формою власності, управління об'єктами державної власності, у тому числі відчуження об'єктів державної власності та списання майна.

Зокрема, у сфері управління державним майном, яке не увійшло до статутних капіталів, але залишилося на балансі господарських товариств, РВ Фонду протягом 2009 року проводилася постійна робота щодо забезпечення наповнення підсистеми «Етап-Майно», яка є інформаційним джерелом для наповнення Єдиного реєстру, повною та достовірною інформацією. Станом на 31.12.09 відповідно до інформації, занесеної до підсистеми «Етап-Майно», у державній власності перебуває 41 267 об'єктів.

За 2009 рік реалізовані управлінські рішення щодо 3 118 об'єктів державного майна, зокрема:

- приватизовано – 294;
- передано в оренду – 118;
- передано в комунальну власність – 1 264;
- укладено договорів безстрокового безкоштовного користування – 1;
- передано до сфери управління міністерств та інших органів виконавчої влади – 19;
- передано господарським товариствам на умовах договору зберігання – 320;
- списано – 115;
- інші рішення (знято з балансу на підставі свідчення на право власності малоквартирні житлові будинки, відшкодовано збитки тощо) – 987.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.11.08 № 1473-р «Про підготовку та проведення у 2009 – 2010 роках технічної інвентаризації захисних споруд цивільної оборони (цивільного захисту)» затверджено План заходів з підготовки та проведення у 2009 – 2010 роках технічної інвентаризації захисних споруд цивільної оборони (цивільного захисту) (далі – План заходів).

Фонд є співвиконавцем зазначеного Плану заходів щодо державного майна – об'єктів цивільної оборони, які в процесі приватизації не увійшли до статутних капіталів господарських товариств, але обліковуються на їх балансі.

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо проведення технічної інвентаризації захисних споруд, затверджених наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 10.06.09 № 390, наказом Фонду від 27.07.09 № 1173 утворено відомчу інвентаризаційну комісію з організації заходів, пов'язаних з проведенням технічної інвентаризації захисних споруд, які не увійшли до статутного капіталу господарських товариств та перебувають у державній власності.

Також затверджено Заходи відомчої комісії Фонду з підготовки та проведення технічної інвентаризації захисних споруд цивільної оборони (цивільного захисту) державної власності, які не увійшли до статутних капіталів господарських товариств, створених в процесі приватизації, та оформлення її результатів.

У сфері майнових відносин з організаціями з недержавною формою власності на виконання Закону України «Про мораторій на відчуження від редакцій державних та комунальних засобів масової інформації приміщень та майна» від 15.01.09 № 883-VI розпорядженням Фонду від 19.02.09 № 6-р було утворено робочу групу з виконання завдань, встановлених зазначеним Законом, складено перелік редакцій державних та комунальних засобів масової інформації із зазначенням відомостей щодо законності перебування приміщень у редакцій; встановлено частку держави та інших суб'єктів господарювання щодо кожного приміщення; складено перелік приміщень та майна редакцій державних та комунальних засобів масової інформації, яке було відчужено протягом 2000 – 2009 років.

На виконання Плану забезпечення реалізації Постанови Верховної Ради України «Про запровадження мораторію на виселення творчих спілок» від 21.10.09 № 1653, схваленого на засіданні Кабінету Міністрів України, яке відбулося 11.11.09, розроблено проект Закону

України «Про заборону виселення творчих спілок із займаних ними на законних підставах приміщень державної та комунальної власності», який листом від 20.01.10 № 10-24-475 направлено до Міністерства юстиції України для надання висновку.

У сфері відчуження державного майна згідно з Порядком відчуження об'єктів державної власності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.07 № 803, у 2009 році було надано згоду 117 суб'єктам господарювання на відчуження 741 об'єкта основних фондів загальною вартістю 670,21 млн грн. (з урахуванням ПДВ).

У сфері списання об'єктів державної власності відповідно до Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.06 № 1314, за звітний період згідно з поданнями були розглянуті матеріали 25 суб'єктів господарювання щодо погодження або надання згоди на списання майна, за результатами опрацювання яких:

- погоджено (надано згоду) Фондом списання державного майна 13 суб'єктам;
 - опрацьовано та повернуто документи на доопрацювання 3 суб'єктам;
 - опрацьовано та повернуто документи суб'єктам звернення (або направлено до відповідних органів управління) у випадках, коли порушене питання не входить до повноважень Фонду – 9 суб'єктам.
- У сфері управління державним майном відповідно до вимог Законів України «Про управління об'єктами державної власності», «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», постанов Кабінету Міністрів України від 21.09.98 № 1482 «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», від 29.08.02 № 1282 «Про затвердження Порядку вилучення і передачі військового майна Збройних Сил» Фондом погоджено 159 проектів розпоряджень Кабінету Міністрів України, у тому числі:
- про передачу військових містечок до сфери управління інших міністерств та відомств – 5;
 - про передачу військових містечок у комунальну власність – 10.

Фондом підтримано 24 звернення центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо передачі індивідуально визначеного майна та 2 звернення щодо нерухомого військового майна зі сфери управління Міністерства оборони України до сфери управління інших міністерств та відомств, місцевих органів виконавчої влади, 6 звернень щодо передачі нерухомого майна та 11 звернень щодо передачі індивідуально визначеного військового майна у комунальну власність.

Фондом видано 8 спільних наказів та 2 розпорядження з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади щодо передачі державного майна із сфери управління Фонду державного майна України, яке у процесі приватизації не увійшло до статутних капіталів та залишилося на балансі господарських товариств.

4. Управління державними корпоративними правами

4.1. Структура корпоративних прав держави

Станом на 01.01.10 в Реєстрі корпоративних прав держави обліковується 751 господарське товариство, у статутному капіталі яких є державна частка.

Держава в особі Уряду України, Фонду, міністерств та інших центральних і місцевих органів виконавчої влади здійснювала управління корпоративними правами держави у 643 відкритих та закритих акціонерних товариствах, 77 товариствах з обмеженою відповідальністю та 31 національній акціонерній компанії (НАК) і державній холдинговій компанії (ДХК), які створені спеціальними рішеннями Президента та Уряду України.

Із загальної кількості господарських товариств 322 (42,9 %) мають у статутному капіталі державну частку понад 50 %, яка надає державі право контролю за їх діяльністю (далі – контрольні), з них 169 (22,5 %) мають державну частку 100 %; 206 (27,4 %) мають у статутному капіталі державну частку розміром від 25 % до 50 % (блокувальний пакет), 223 (29,7 %) – менш як 25 %. Крім того, з них 118 акціонерних товариств засновані міністерствами в процесі корпоратизації державних підприємств, які не надають Фонду статистичної звітності, а функції з управління цими товариствами здійснюють виключно засновники (міністерства); 50 господарських товариств мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави (з них 34 – контрольних).

Фонд та його РВ здійснюють управління 615 об'єктами з корпоративними правами держави (81,9 % загальної кількості), з них з державною часткою від 50 до 100 % статутного капіталу – 194 об'єкти.

Міністерства й інші центральні та місцеві органи виконавчої влади здійснюють управління корпоративними правами 136 (18,1 %) господарських товариств.

Загальна кількість пакетів акцій (часток, паїв), що належать державі у статутних капіталах господарських товариств, станом на 01.01.10 порівняно з кількістю таких пакетів акцій (часток, паїв) станом на 01.01.09 наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Господарські товариства	Кількість пакетів акцій (часток, паїв), що належать державі у статутних капіталах господарських товариств									
	загальна		до 10 %		10 – 25 %		25 – 50 %		50 – 100 %	
	на 01.01.09	на 01.01.10	на 01.01.09	на 01.01.10	на 01.01.09	на 01.01.10	на 01.01.09	на 01.01.10	на 01.01.09	на 01.01.10
ВАТ, створені в процесі приватизації та корпоративізації	497	434	99	82	80	71	159	135	159	146
Холдингові, державні акціонерні та національні акціонерні компанії	30*	31*	0	0	0	0	0	0	30	31
Акціонерні товариства, створені за участю Фонду	98	91	29	27	9	11	42	37	18	16
Товариства з обмеженою відповідальністю	83	77	13	13	20	19	31	26	19	19
Акціонерні товариства, які перебувають на обліку інших органів виконавчої влади	103	118	0	0	0	0	5	8	98	110
Разом...	811	751	141	122	109	101	237	206	324	322

* У тому числі 18 холдингових компаній, які перебувають на обліку інших органів виконавчої влади

Як свідчать дані табл. 1, протягом порівняльного періоду загальна кількість пакетів акцій (часток, паїв) що належать державі у статутних фондах господарських товариств зменшилася на 60. Зокрема, загальна кількість пакетів акцій, створених у процесі приватизації та корпоративізації, зменшилася на 63, а саме: з державною часткою до 10 % – 17 пакетів акцій ВАТ, 10 – 25 % – 9 пакетів акцій ВАТ, 25 – 50 % – 24 пакети акцій ВАТ, 50 – 100 % – 13 пакетів акцій ВАТ.

У структурі корпоративних прав держави значний сегмент продовжують займати підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, кредиторська заборгованість яких утворилася переважно до передачі Фонду корпоративних прав.

Станом на 01.01.10 194 господарських товариства (25,6 % загальної кількості) перебувають на тій чи іншій стадії банкрутства (з них контрольних – 75 товариств (23,3 % загальної кількості контрольних). Із загальної кількості підприємств-банкрутів 32 (10 контрольних) – перебувають у стадії розпорядження майном; 60 (40 контрольних) – у стадії санації; 102 (25 контрольних) – у процесі ліквідації.

Сумарна вартість частки власності держави в статутному капіталі усіх господарських товариств за номінальною вартістю пакетів акцій на 01.01.10 становить 43,55 млрд грн., з них НАК і ДХК – 20,74 млрд грн. (47,6 % загальної вартості), інших господарських товариств – 10,82 млрд грн. (24,9 %). Сумарна номінальна вартість державної частки в статутному капіталі акціонерних товариств, заснованих міністерствами в процесі корпоративізації державних підприємств, становить 11,93 млрд грн. (27,4 %).

Здійснюючи управління корпоративними правами 615 об'єктів, Фонд та його РВ мають у підпорядкуванні господарські товариства, сумарна вартість державної частки у статутному капіталі яких становить 11,06 млрд грн. Водночас безпосередньо Уряд і міністерства управляють корпоративними правами лише 136 об'єктів, сумарна вартість державної частки у статутному капіталі яких становить 32,49 млрд грн. (понад 74,6 % всього статутного капіталу, яким володіє держава).

Наведені дані свідчать про те, що Фонду передані в управління переважно корпоративні права дрібних та середніх малопривабливих, збиткових підприємств.

4.2. Діяльність Фонду з удосконалення системи управління державними корпоративними правами

Одним із ключових питань у Фонді залишається вдосконалення та узгодження положень законодавства.

З метою упорядкування діяльності Фонду щодо приведення у відповідність із Законом України «Про акціонерні товариства»

нормативно-правових актів було розроблено План заходів Фонду державного майна України щодо реалізації норм Закону України «Про акціонерні товариства», затверджений наказом Фонду від 27.02.09 № 314 (зі змінами, внесеними наказом Фонду від 30.04.09 № 663) (далі – План).

На виконання пункту 2 Плану було розроблено Методичні рекомендації щодо проведення загальних зборів акціонерів та механізму кумулятивного голосування. Відповідно до пункту 5 Плану було розроблено Примірний статут публічного акціонерного товариства, у статутному капіталі якого є державна частка.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», пункту 3 Критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.07 № 832 (зі змінами), та з метою підвищення ефективності управління корпоративними правами держави було видано наказ Фонду від 07.05.09 № 694 «Про затвердження Критеріїв ефективності управління корпоративними правами держави», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 01.06.09 за № 477/16493.

З метою підвищення якості контролю за ефективністю управління корпоративними правами держави було видано наказ Фонду від 16.06.09 № 893 «Щодо забезпечення ефективності управління акціонерними товариствами шляхом аналізу показників управлінського контролю».

Фонд також брав участь у розробленні Порядку проведення спеціального моніторингу погашення підприємствами, установами та організаціями заборгованості із заробітної плати, страхових внесків до Пенсійного фонду України та обов'язкових платежів до державного та місцевих бюджетів.

Працівники Фонду продовжують роботу з підвищення ефективності управління державними корпоративними правами в акціонерних товариствах та контролю за фінансовою діяльністю цих товариств, зокрема:

проводиться аналіз діяльності наглядових рад ВАТ та моніторинг рішень, прийнятих наглядовими радами;

проводиться аналіз персонального складу наглядових рад ВАТ з метою залучення осіб виключно з числа фахівців, які пройшли навчання, отримали сертифікати на право здійснення функцій з управління корпоративними правами та мають досвід у цій сфері діяльності;

проводиться оцінка виконання представниками держави функцій з управління корпоративними правами держави в господарських товариствах, у статутному капіталі яких державна частка перевищує 50 %;

проводиться оцінка управління об'єктами державної власності, результати якої щоквартально надаються Міністерству економіки України для узагальнення і прийняття управлінських рішень;

готуються та проводяться спільні засідання Комісії з проведення фінансово-економічного аналізу господарської діяльності ВАТ та Комісії з проведення атестації керівників господарських товариств з державною часткою понад 50 %;

з метою підвищення якості управлінського контролю даються доручення відповідальним представникам держави в органах управління господарських товариств;

з метою підвищення кваліфікації посадових осіб господарських товариств у сфері корпоративного управління протягом 2009 року організовано та проведено 8 навчальних семінарів з питань управління корпоративними правами.

У зв'язку з набранням чинності Законом України «Про акціонерні товариства» для посадових осіб та власників акціонерних товариств і холдингових компаній з метою підвищення рівня їх професіоналізму та обізнаності у сфері корпоративного управління організовано та проведено семінар на тему «Новий Закон України «Про акціонерні товариства»: діяльність органів управління АТ та захист прав акціонерів», на якому навчалися 58 представників акціонерних товариств.

4.3. Стан виконання перерахування дивідендів до державного бюджету

Відповідно до помісячного плану податків, зборів та платежів до загального фонду Державного бюджету України, розробленого Міністерством фінансів України, планове завдання на 2009 рік з надходження дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які перебувають в державній власності, встановлено в розмірі 297,80 млн грн.

За даними Державного казначейства України загальна сума перерахованих дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які перебувають у державній власності, на 01.01.10 становить 431,19 млн грн. (144,8 % річного плану).

(Продовження у наступному номері)

Единственное счастье в жизни –
это постоянное стремление вперед.

Эмиль Золя

Безпомилково обрана професія

6

*Для начальника Регіонального відділення
ФДМУ по Миколаївській області*

КАЗАНСЬКОГО Євгена Михайловича

*2010 рік виявився врожайним
на ювілей: і особистий, і професійний.
У лютому виповнилося 15 років,
як Євген Михайлович очолив
Регіональне відділення ФДМУ
по Миколаївській області,
ще – 40 років, які він присвятив
державній службі, а в травні
він святкує своє 60-річчя.*

– Євгене Михайловичу, не тільки в Миколаєві, а й далеко за його межами Вас добре пам'ятають як офіцера, капітана 2-го рангу, який понад 25 років віддав службі у ВМФ. З чого все починалося?

– Я народився у м. Петропавловську-Камчатському у сім'ї морського офіцера, тому немає нічого дивного, що я обрав досить непростий, але, на мій погляд, благородний шлях – служити Вітчизні. Коли мені виповнилося лише два місяці, батько відправив нас з матір'ю до Ленінграда, де я жив і навчався до 22 років. Спочатку у математичній школі при Ленінградському державному університеті, згодом – в елітному військовому закладі колишнього СРСР – Вищому військово-морському училищі радіоелектроніки ім. О. С. Попова, яке закінчив з відзнакою.

За 11 років служби офіцером на підводних човнах та надводних кораблях Тихоокеанського флоту в районах Далекої Півночі пройшов шлях від начальника радіотехнічної служби – командира бойової частини зв'язку підводного човна до командира бойової частини управління великого протичовнового корабля. Служба була надзвичайно складною, але ми з честю захищали інтереси держави на її далеких рубежах. На Чорноморський флот мене перевели флагманським спеціалістом радіотехнічної служби з'єднання кораблів Чорноморського флоту в м. Миколаєві. Служба складалася цікаво, я брав участь в ходових та державних випробуваннях військових кораблів, які випускали на вітчизняних суднобудівних заводах. Це були авіаносці, ракетні крейсери, великі протичовнові кораблі – ними в той час пишалася вся країна. Після успішного завершення ходових випробувань авіаносця «Адмірал флоту Кузнецов» 1990 року мене нагородили медаллю «За бойові заслуги». Того самого року військові моряки м. Миколаєва обрали мене депутатом Миколаївської міської ради.

– Цілком зрозуміло, що після звільнення в запас Ви, по суті, продовжили державну службу. Але чому саме приватизація?

– Мені пощастило: 1992 року я потрапив до числа 30 старших офіцерів ВМФ, яких було направлено на курси з перепідготовки. Якщо пам'ятаєте, Чорноморський флот підпорядковувався президентам Росії та України. І нас, двох старших офіцерів від Чорноморського флоту, направили до Ростова-на-Дону на піврічне навчання. Я обрав спеціалізацію «приватизація», розуміючи, що без цього структурну реформу економіки провести неможливо. Серйозна приватизація в Україні тоді ще не розпочалася, а в Росії вже діяв реформаторський уряд Єгора Гайдара. У нас були досвідчені викладачі – і професори, і одночасно практики. Я домогся дозволу пи-

сати диплом з використанням положень українського законодавства. І хоча мені пропонували залишитися в Росії, вирішив: житиму і працюватиму в Миколаєві. Отримав диплом менеджера-підприємця і звільнився з військової служби.

Відтоді й розпочався мій «роман» з приватизацією. Створивши в Миколаєві консалтингову фірму, я на практиці застосовував набуті знання. Одним із перших в Україні, в 1992 році, отримав сертифікат Фонду державного майна України, успішно склав всі іспити. У той час я був депутатом Миколаївської міської ради, заступником голови комісії з економічних реформ, потім став головою комісії, курував цей напрям, займався питаннями, пов'язаними з приватизацією. Ми першими в Україні підготували міську програму приватизації та восени 1992 року провели в Миколаєві конференцію з обміну досвідом з представниками інших регіонів.

Усією душею я підтримував демократичні перетворення, які розпочалися в нашій країні. Стояв у витоків створення і був першим керівником миколаївських обласних громадських організацій «Демократичні реформи в Україні» та «Нова Україна».

У Миколаївській міськраді я очолив 1991 року депутатську групу «За демократичні реформи». А 1995 року відповідно до указів Президента України Л. Д. Кучми розпочалася серйозна робота з прискорення приватизації в Україні. І саме тоді А. К. Кінах, на той час губернатор Миколаївської області, запропонував мені очолити Регіональне відділення Фонду державного майна України по Миколаївській області. Я погодився і таким чином повернувся на державну службу.

– Після того як 7 лютого 1995 року тодішній Голова Фонду державного майна України Ю. І. Єхануров підписав наказ про Ваше призначення на посаду начальника регіонального відділення, якими були Ваші перші кроки на посаді і чого вдалося досягти за роки Вашого керівництва?

– Непростим був пройдений шлях. Роздержавлення власності, створення ринкової економіки з рівноправним існуванням різних форм власності відбувалися в надзвичайно складних умовах, адже поставлені завдання з прискорення приватизації вирішували за відсутності належної законодавчо-нормативної, методологічної бази, в умовах браку досвіду та кадрового потенціалу.

Роботу зі створення єдиної системи державних органів приватизації на території Миколаївської області було завершено у березні 1995 року, в 18 районах та 5 містах обласного значення почали працювати представництва Фонду державного майна України. Нова організаційна структура регіонального відділення передбачала 15 відділів, які треба було не просто укомплектувати кадрами, а в доволі стислі терміни навчити їх абсолютно новій справі – приватизації. Я приділяв цьому дуже серйозну увагу, вчитися доводилося «на марші».

Проте час розставив всі крапки над «і», і нам сьогодні є чим пишатися. Протягом 15 років регіональне відділення щороку успішно виконує поставлені перед ним Державною програмою приватизації та відповідними наказами Фонду державного майна України завдання.

Підприємства, керівники яких виважено, з розумінням підійшли до процесу приватизації, є флагманами економіки області й країни. Серед успішно працюючих приватизованих підприємств області, які відомі не тільки в Україні, а й за її межами, можна назвати ТОВ «Миколаївський глиноземний завод», ВАТ «Wadan Yards Okean», ВАТ «Завод «Екватор», ВАТ «Завод «Фрегат», АТБТ «Первомайськдизельмаш»,

КАЗАНСЬКИЙ Євген Михайлович

Народився: 17 травня 1950 року у м. Петропавловську Камчатського краю (Росія).

Освіта: Ленінградське Вище військово-морське училище радіоелектроніки ім. О. С. Попова (1972 р.), спеціальність – радіотехнічне озброєння, Миколаївський національний університет кораблебудування ім. Адмірала Макарова (2004 р.), кваліфікація – магістр з менеджменту.

Кар'єра: 1967 – 1992 рр. – служба у Збройних Силах Радянського Союзу;

1992 – 1993 рр. – заступник голови правління АТ «МСМ» (м. Миколаїв);

1993 – 1995 рр. – директор ТОВ фірма «Дека» (м. Миколаїв); з 1995 року – начальник Регіонального відділення ФДМУ по Миколаївській області.

Звання та нагороди: нагороджений 7 медалями, в тому числі медаллю «За бойові заслуги»; Почесною грамотою Миколаївської облдержадміністрації (2004 р.), почесними грамотами Фонду державного майна України (2000, 2005, 2007, 2009 рр.), нагрудним знаком Фонду державного майна України «Знак Пошани» (2001 р.), почесними грамотами Кабінету Міністрів України (2002, 2006 рр.), Подякою Президента України (1999 р.), удостоєний звання «Заслужений економіст України» (2006 р.).

Сімейний стан: одружений, має двох дочок та онучку.

Захоплення: книги, теніс, плавання, подорожі.

ВАТ «Інгул», ВАТ «УкрНДІТСМ», ВАТ «Миколаївхліб», ВАТ «Миколаївський пивзавод «Янтар», ЗАТ «Лакталіс-Миколаїв», ВАТ «Коблево», ВАТ «Зелений Гай», ВАТ «Радсад», ВАТ «Інгулецький» тощо.

Мала приватизація та проведена регіональним відділенням робота з передачі в оренду незадіяних виробничих потужностей та нежитлових приміщень активно сприяла розвитку підприємництва в Миколаївській області. Тільки за останні п'ять років регіональному відділенню вдалося залучити на приватизовані об'єкти інвестицій на суму близько 86 млн грн.

Численні перевірки правоохоронними органами довели, що всі ці роки колектив регіонального відділення працює виключно у правовому полі. Наші дії спрямовані на захист інтересів держави і трудових колективів об'єктів приватизації, соціально-економічний розвиток області.

– Не виникає жодних сумнівів у тому, що бути керівником – Ваше покликання. Якими принципами керуєтеся в роботі?

– По-перше, будь-яку розпочату справу доводити до кінця. По-друге, улюбленій роботі віддаватися на сто відсотків. По-третє, не боятися нового та не зупинятися перед труднощами. По-четверте, для успішного вирішення складних завдань лідер зобов'язаний створити сильно згуртовану команду професіоналів. І найголовніше – на першому місці завжди повинні стояти люди. А ще я вимагаю від підлеглих, щоб вони виконували роботу не на «добре», а на «відмінно». Їм важко, звичайно, з таким начальником, але що вдієш? Якщо я цілком відаюся справі, то й з них маю право спитати.

– Як керівник, що Ви робите для професійного зростання працівників?

– Завжди повторюю фразу про те, що наш колектив – це гармонійний сплав досвіду та молодості. У регіональному відділенні за 15 років створено команду однодумців, висококваліфікованих, відданих спільній справі

Колектив Регіонального відділення ФДМУ по Миколаївській області щиро вітає незмінного керманіча, мудрого, професійного керівника, впродовж 15 років начальника регіонального відділення Казанського Євгена Михайловича із славним ювілеєм.

Нехай кожен день дарує Вам, Євгене Михайловичу, радість і справжнє задоволення результатами Вашої праці. Нехай усі задуми, надії та сподівання втіляться в життя, а в майбутньому – на Вас чекає ще багато наповнених корисними справами та земними радіощами років.

Редакція «Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію» щиро вітає начальника Регіонального відділення ФДМУ по Миколаївській області Казанського Євгена Михайловича з особистим і професійним ювілеєм.

Відповідальний і принциповий, уважний і терплячий, закоханий у свою роботу, Ви є взірцем справжнього керівника.

Бажаємо Вам, шановний Євгене Михайловичу, невичерпної енергії, здійснення всіх задумів і починань. Нехай Ваша робота й надалі приносить Вам задоволення, а її результати – користь державі.

Яскрава біографія, бездоганна репутація, високий авторитет, принциповість, професіоналізм – це аж ніяк не все, що вирізняє Євгена Михайловича Казанського.

Він завжди готовий прийти на допомогу і порадою, і справою, підтримати у важку хвилину, щиро вміє радіти успіхам друзів та колег.

Ті, хто знайомий з Євгеном Михайловичем ближче, знають, що за його зовнішньою суворістю приховується доброта, чуйність, а коли він розповідає про дружину і дочок, в його словах – неприхована ніжність.

Я вдячний долі за те, що вона познайомила мене з чудовою людиною, яку я вже багато років називаю своїм другом.

Голощанов Анатолій Олексійович –
начальник РВ ФДМУ по Харківській області

Будь-яка проблема наодинці вирішується з напругою, а тим більше – реформування власності. У нашій непростій приватизаційній справі добре мати поруч такого професійного «сусіда», як Євген Михайлович Казанський.

Він належить до когорти керівників регіональних відділень, які працюють майже з моменту їх створення. Скільки праці, знань, душі відповідально та щиро вкладено за ці роки у сферу приватизації, що й дало змогу забезпечити стабільне проведення реформування відносин власності на Миколаївщині.

Завдяки добрим стосункам добросусідства ми завжди відчуваємо взаємну допомогу, підтримку, взаємовиручку, ділимося досвідом, проблемами та досягненнями.

Козлов Олександр Володимирович –
начальник РВ ФДМУ по Одеській області

Напередодні значного етапу в житті годиться оцінити пройдений шлях, зазирнути в майбутнє.

За роки успішного керування приватизацією на Миколаївщині – а це майже з самого початку, – попри вкрай недосконалу нормативну базу реформування власності Євген Михайлович впровадив «правила гри», які створили засади рівних умов, прозорості та конкурентності для всіх учасників.

Досвід командира, мудрість широко освіченої людини, принциповість та оптимізм – основа того професіоналізму, який дав можливість колективу виконувати роботу стабільно протягом 15 років, показуючи приклад лідера.

Добре мати такого сусіда – небайдужого, уважного, завжди готового допомогти.

Щиро бажаю Вам, Євгене Михайловичу, й далі жити у тому ж самому ритмі та впевнено вести за собою людей.

Бронін Олександр Рудольфович –
начальник РВ ФДМУ по Херсонській області

Регіональне відділення ФДМУ по Миколаївській області утворено у травні 1992 р. Фактична кількість працюючих – 56 осіб. Середній вік працівників – 40 років.

Станом на 01.02.2010 у Миколаївській області з початку приватизації приватизовано 3 742 об'єкти, з них 1 081 об'єкт державної та 2 661 – комунальної власності.

За підсумками роботи за 1992 – 2009 рр. Миколаївська область посідає 3-тє місце серед регіонів України за кількістю приватизованих об'єктів державної власності на 1 тис. населення та 6-тє місце – за кількістю приватизованих об'єктів комунальної власності.

Залучено інвестицій на приватизовані об'єкти на загальну суму 86,3 млн. грн., що значно перевищує суму, передбачену умовами договорів купівлі-продажу.

На сьогоднішній день регіональне відділення виступає орендодавцем по 411 договорах оренди державного майна. Всього в регіональному відділенні перебуває на контролі 606 таких договорів.

З 2004 р. до 01.02.2010 від оренди державного майна отримано близько 25 млн. грн.

За цей період в Миколаївській області в процесі приватизації було створено більше 300 акціонерних товариств.

фахівців. Стаж роботи більшості працівників перевищує 10 років. Це моя опора, мої головні помічники – надійні, відповідальні, компетентні, цілеспрямовані. І головне, всіх їх об'єднує прагнення не просто виконувати свої функціональні обов'язки, а творчо, неординарно підходити до вирішення складних завдань.

Особливі слова вдячності хочеться сказати на адресу моїх «бойових» заступників, які стояли пліч-о-пліч зі мною впродовж усіх цих непростих років, – Очкуркової Любові Вікторівни, Клепцової Тетяни Анатоліївни та Сокола Олега Васильовича.

Разом із тим, я переконаний, що державна служба не стане сучасною без сучасних людей. Адже саме вони придуть завтра керувати країною, і від нас сьогодні залежить, якими їм бути. В нашому колективі працює багато молоді – 32 % від загальної чисельності. Але сьогодні питання стоїть не як залучити молодь, а як утримати її. Молоді люди мають інші цінності та інші очікування. Якщо попередні покоління працювали і вчилися заради громадянського служіння, сучасна молодь більше зорієнтована на себе. І я докладаю максимум зусиль, аби прищепити молодому державному службовцеві почуття високої відповідальності за доручену справу. Ми започаткували щорічні зустрічі з молоддю регіонального відділення, на яких, зокрема, розглядаються питання безпосередньої участі молоді у забезпеченні виконання завдань та функцій держави, престижу державної служби, виявлення активності та ініціативи молодих державних службовців. З особливою увагою співпрацюю з представником від молоді, якого обрали для оперативнішої взаємодії та розв'язання загальних проблем з адміністрацією.

Не секрет, що успіх команди на 50 – 70 % залежить від кваліфікації персоналу та наявності необхідних фахівців на місцях, тому в регіональному відділенні велика увага приділяється професійному розвитку державних службовців. Ми неформально підходимо до засобів та методів впливу на процес професійного зростання, це – і щорічне оцінювання, і робота з кадровим резервом, проведення конкурсів, стажування. На особливого контролю – питання підготовки та перепідготовки праців-

ників. Крім традиційного підвищення кваліфікації, існує практика вивчення нових законодавчих, нормативних документів, економічних питань у навчальних групах, які працюють під моїм безпосереднім керівництвом та керівництвом моїх заступників.

Я сам все життя навчаюся. Закінчив магістратуру при Миколаївському національному університеті кораблебудування й отримав кваліфікацію магістра з менеджменту, тому із задоволенням іду назустріч працівникам, які виявили бажання здобути другу вищу освіту, навчатися в магістратурі. Адже зміст планування кар'єрного зростання державного службовця полягає в тому, щоб усе цінне, чим він володіє як фахівець, ефективно використовувалось і для успішного виконання завдань державної служби, і для задоволення інтересів особистості.

Однак наш колектив не тільки віддано та натхненно працює, а й уміє цікаво, змістовно відпочивати. Доброю традицією стали щорічні святкування річниці утворення регіонального відділення, ФДМУ, професійних та державних свят, родинних подій співробітників. Ми підтримуємо тісний зв'язок з нашими пенсіонерами. Влаштуємо колективні поїздки до моря, цікавих місць України. Це згуртовує. Дуже приємно, коли люди почувуються комфортно поруч одне з одним. Тільки в таких умовах можна реалізувати себе, повноцінно працювати, з радістю щодня йти на роботу і навіть після звільнення не забувати дороги до нас. Я пишаюся тим, що в нашому колективі працюють дуже уважні, чуйні люди, готові розділити не тільки радість, але й прийти на допомогу в складних життєвих ситуаціях.

– Звідки Ви черпаете радість, натхнення, сили? Чим захоплюєтесь?

– Чесно кажучи, я не вмію відпочивати, до того ж, часу не завжди вистачає. Але не уявляю свого життя без книжок. У Максима Горького є чудові слова: «Всім лучшим во мне я обязан книгам». Неабияку роль в моєму становленні в юності відіграли Ремарк, Хемінгуей, Джек Лондон, Лев Толстой, А. Чехов, Л. Фейхтвангер. Люблю вірші Данте Алег'єрі, Пушкіна, Лермонтова, постійно звертаюся до класичних творів, адже це вічне джерело мудрості і натхнення. Проте нині багато читаю економічної літератури. Намагаюся займатися спортом. Не для досягнення якихось результатів, а для душі. Люблю проводити вільний час у басейні або на корті за грою в теніс. Але моє «перше і справжнє кохання» на все життя – море. Тому влітку, у відпустку, разом із сім'єю – тільки до моря.

– Робота займає багато часу. Як до цього ставиться Ваша сім'я?

– Моя сім'я – мій надійний тил. Я – трудоголік, і професію маю таку, що їй віддаю більшу частину своїх сил та часу. І тому дуже вдячний своїй дружині Аллі Вікторівні за розуміння і терпіння, допомогу і постійну підтримку. Без неї мені навряд чи вдалося б усього досягти.

Незважаючи на сувору вдачу, я дуже турботливий, люблячий батько й дід. Обожаю та часто балую своїх дівчат: дружину, дочок, онучку.

Вважаю себе справді щасливою людиною. У Конфуція є влучний вислів: «Якщо вам поталанило безпомилково обрати професію, то вам не доведеться працювати в житті жодного дня». Так от, я вважаю, мені поталанило, адже все життя я займаюся улюбленою справою і пишаюся тим, що вже 40 років вірою й правдою, по честі і совісті служу Державі.

Бесіду вела Тетяна ДОБРОВЕНКО

Лідер алюмінієвої індустрії в Україні – ТОВ «Миколаївський глиноземний завод» вітає начальника РВ ФДМУ по Миколаївській області Казанського Євгена Михайловича з ювілеєм та відмічає, що після придбання в 2000 р. за конкурсом ТОВ «Укралюміній» пакета акцій у розмірі 30 % уставного капіталу наше підприємство стабільно набирало темпи зростання виробництва, однак залишалися нерозв'язаними проблеми, в т. ч. щодо майна, не включеного до уставного капіталу нашого господарського товариства під час приватизації.

Фонд державного майна України доручив регіональному відділенню займатися цими питаннями, завдяки чому ми познайомилися та почали тісно співпрацювати з Євгеном Михайловичем. Хочеться підкреслити, в першу чергу, нестандартність і оперативність рішень його як керівника та здатність глибоко занурюватися в проблеми, які розглядаються.

Його величезний досвід, професійні знання, цілеспрямованість, відданість улюбленій справі – приклад успішного державного службовця та керівника.

Овчинников Юрій Георгійович – генеральний директор ТОВ «Миколаївський глиноземний завод»

Колектив Миколаївського морського торговельного порту вітає Казанського Євгена Михайловича з ювілеєм! Ми щиро вдячні за кваліфіковану допомогу у справі впровадження прогресивних схем господарювання та виробничих відносин між портом та стивідорними компаніями. Завдяки Євгену Михайловичу вдало проведене реформування дало змогу нашому підприємству успішно налагодити державно-приватне співробітництво та підвищити виробничі показники.

Щиро бажаємо ювіляру міцного здоров'я, родинної злагоди та сподіваємося на подальшу плідну співпрацю.

Капацйна Василь Миколайович – начальник ДП «Миколаївський морський торговельний порт»

Відкрите акціонерне товариство «Завод «Екватор» висловлює щиро подяку колективу Регіонального відділення ФДМУ по Миколаївській області за спільну плідну роботу щодо приватизації нашого підприємства, за взаємодію в постприватизаційний період. Наша співпраця перетворилася на надійний тандем, що дало нам можливість не тільки змінити форму власності, а й створити сучасне виробництво. Сьогодні підприємство являє собою сплав технічного прогресу та високого кадрового потенціалу.

Колектив нашого підприємства вітає начальника регіонального відділення Казанського Євгена Михайловича з ювілеєм та, враховуючи високий рівень наших корпоративних відносин, сподівається на подальшу співпрацю та взаєморозуміння.

Кантор Сергій Анатолійович – голова правління ВАТ «Завод »Екватор»

Депутатський корпус Миколаївської обласної ради щиро вітає Казанського Євгена Михайловича з нагоди славного ювілею.

До цієї знаменної дати Євген Михайлович прийшов з багатим життєвим досвідом, вагомими напрацюваннями, репутацією авторитетного керівника. Вимогливість і толерантність, наполегливість і самовідданість справі, оптимізм і діловитість, порядність і людяність – ось його головні риси, які додають честі й поваги кожній непересічній людині, а також високо підносять авторитет як начальника регіонального відділення в очах жителів Миколаївщини.

Нехай доля щедро дарує радість, тепло родинного вогнища та благополуччя, а серце зігріває тепло людської вдячності за професійне виконання відповідальної державної справи, якій Євген Михайлович віддається сповна.

Демченко Тетяна Василівна – голова Миколаївської обласної ради

Формування української моделі корпоративного управління

Юрій УМАНЦІВ

доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики Київського національного торговельно-економічного університету, канд. екон. наук

10

Поняття корпоративного управління не має загально визнаного визначення. Однак це не означає, що в економічній теорії відсутнє розуміння того, що саме становить основу відносин корпоративного управління. Проблеми корпоративного управління пов'язані з відокремленням прав власності від прав управління (контролю) в умовах розпорошеності між численними акціонерами титулів прав власності. Проте аналізуючи різноманітні підходи до визначення предметної галузі, доходимо висновку, що корпоративне управління – це сукупність відносин між окремими особами чи групами осіб, що ґрунтуються на відокремленні прав власності від прав управління (контролю). Для точнішого розуміння сутності проблеми корпоративного управління слід виходити з того, що «пучок правомочностей власності на компанію», включно з так званими кінцевими правами, виявляється розподіленим між окремими учасниками відносин.

Подібний розподіл зумовлений порівняльними перевагами різних груп осіб – менеджерів, з одного боку, та власників (акціонерів) – з другого. Водночас така спеціалізація пов'язана з низкою ризиків, нівелювання яких є важливим чинником забезпечення ефективності системи корпоративного управління [1, с. 5 – 6].

Корпоратизація національних підприємств стає вагомим чинником їхньої ринкової активності. Корпорація як організаційна система управління, зазначає А. Алієв, є однією з наймасштабніших форм інтеграції компаній шляхом об'єднання акціонерних товариств та інших фірм різних сфер діяльності з метою розробки узгодженої політики діяльності [2, с. 65].

Сучасна корпорація завдяки акціонерній формі капіталу відкриває можливості для встановлення фінансового контролю над раніше незалежними економічними суб'єктами з метою включення їх у власну сферу прийняття господарських рішень. На основі системи участі та перехресного володіння акціями формується гнучка модель виробничих та фінансових зв'язків між підприємствами, завдяки чому можливими є будь-які варіанти комбінування й диверсифікації. В англійській інтерпретації термін «корпорація», крім значення окремої юридичної особи, має й інше значення – «велика група компаній», тоді як у німецькому економічному лексиконі останнє передається поняттям «концерн».

Цілком слушною є позиція Л. Федулової про те, що більшість теоретичних і методологічних аспектів розвитку корпоративного сектору та управління ним не мають належного ступеня розробки в Україні. Відсутні систематизовані знання про структуру організаційно-управлінського

механізму корпоративного розвитку, визначення критеріїв його ефективності. Відсутня також чіткість у питанні про застосування у дослідженнях корпоративних відносин підходів, що сформовані світовою наукою, – неокласичного, інституціонально-еволюційного, соціодинамічного, синергетичного тощо [3, с. 383 – 384].

Аналіз господарської практики дає змогу зробити висновок про те, що в Україні співіснує кілька моделей корпоративного управління, зокрема:

модель «приватного підприємства», за якої відбувається суміщення функцій власників і менеджерів. Директор є основним власником, а решта управлінського складу, працівники підприємства – дрібними акціонерами. Така модель є характерною для невеликих підприємств у секторах, орієнтованих переважно на споживчий ринок;

модель «колективної власності менеджерів», за якої теж має місце суміщення функцій власників та менеджерів. У цій моделі у вищих менеджерів (чотирьох – шести осіб) зосереджено контрольний пакет акцій, а решту акцій розпорошено, що характерно для невеликих і середніх підприємств. Водночас висока ймовірність виникнення конфліктної ситуації та вторинного перерозподілу власності;

модель «концентрованого зовнішнього володіння», коли зовнішній інвестор є власником не менше ніж контрольного пакета акцій (51 %). Ця модель притаманна великим підприємствам секторів економіки, що динамічно розвиваються;

модель «розпорошеного володіння», коли контроль належить менеджерам, що володіють пакетом акцій у 5 – 10 %. Така модель характерна для великих підприємств секторів,

що обтяжені фінансовими проблемами. За цієї моделі підприємства потребують істотної реорганізації. У подібній ситуації можливий або перерозподіл власності через механізм банкрутства, або реорганізація у процесі санації;

модель «переважаючого державного контролю», що притаманна підприємствам, які ще не завершили приватизацію. Навіть у разі прийняття з ініціативи державних органів рішення щодо виплати дивідендів, держава відстоює своє пріоритетне право на одержання таких виплат, а право решти акціонерів залишається незахищеним [4, с. 108 – 109].

Цілком очевидно, що українська модель корпоративного управління перебуває у стадії формування і є перехідною конструкцією, в якій формально представлено елементи різних моделей. Ідеться, зокрема:

про відносно розпорошену власність, що є ознакою аутсайдерської моделі. Ця особливість (за умови існування низьколіквідного ринку цінних паперів) нерозвинутої фондової інфраструктури є стримувальним чинником становлення корпоративного управління як системи реалізації прав акціонерів;

про тенденції до зростання концентрації власності, становлення елементів інсайдерського контролю, впровадження схем перехресного володіння акціями та формування складних корпоративних структур різного типу (притаманні інсайдерським моделям (рис. 1).

Комбінація елементів сучасних моделей корпоративного управління є однією з основних рис української моделі. Яскравим прикладом поєднання елементів аутсайдерської та інсайдерської моделей є діяльність наглядової ради. Відповідно до українського законодавства наглядова рада підприємства здійснює управлінські і контролюючі функції, що притаманно німецькій та японській моделям корпоративного управління [5, с. 218 – 219]. На сьогодні недостатньо розвинутий фондовий ринок України унеможливорює застосування акціонерами такого

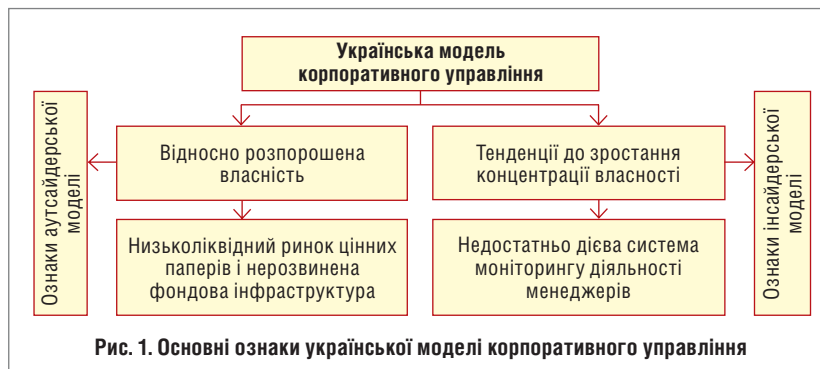

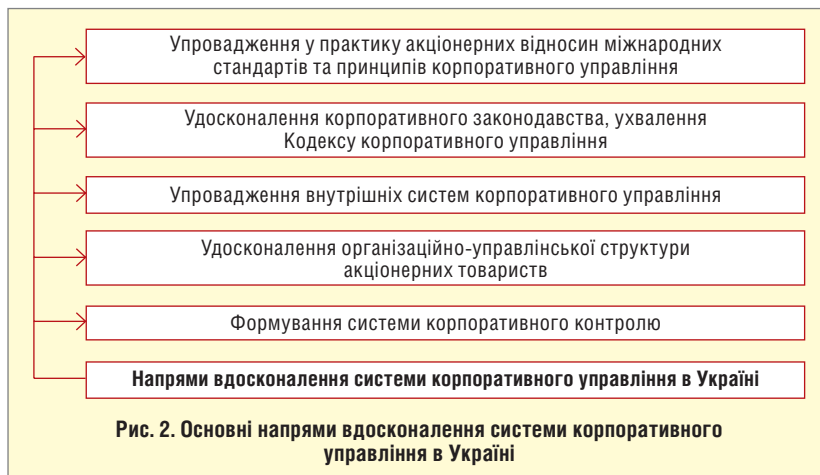
Рис. 1. Основні ознаки української моделі корпоративного управління

інструмента, як продаж акцій, що є основою американської моделі корпоративного управління. Такі механізми, як ворожі злиття та поглинання шляхом скуповування акцій в акціонерів («біле» рейдерство), що призводить до втрати менеджерами посад, які вони обіймають, так само ще не стали засобами тиску акціонерів на керівників підприємств. У зв'язку з цим єдиним механізмом, що може стимулювати керівників діяти в інтересах власників капіталу, є внутрішній контроль акціонерів шляхом використання права голосу на загальних зборах та представництва в правлінні акціонерного товариства. Діяльність керівників в інтересах власників капіталу сприятиме також застосування внутрішніх механізмів контролю одночасно з продовженням процесу концентрації акціонерного капіталу за рахунок зменшення загальної кількості акціонерів і збільшення кількості зовнішніх акціонерів – власників великих пакетів акцій. Це є необхідною умовою для підвищення ефективності корпоративного управління.

Подальша концентрація пакетів акцій та збільшення кількості домінуючих акціонерів є позитивним процесом, оскільки акціонерний капітал в Україні ще досить розпорошений (в Україні налічується близько 15 млн акціонерів, тобто 30 % усього населення). Однак у світовій практиці вдалим є тільки один приклад ефективного корпоративного управління в разі розпорошеної структури акціонерного капіталу – це приклад США, де акціонерами є 21 % населення. Тут контролерами є надзвичайно розвинутий фондо-

вий ринок та ефективний механізм злиттів і поглинань. У разі значної розпорошеності акціонерного капіталу ймовірно є ситуація, коли жоден з акціонерів не прагне займатися контролем [6, с. 158 – 159].

Очевидно, що часто учасники корпоративних відносин – акціонери, рада директорів та виконавчі органи – можуть мати протилежні інтереси, що призводить до виникнення конфліктів у товаристві. У разі розбіжності інтересів власників та менеджерів постає проблема, яку називають «проблемою між принципалом та агентом». Зміст її полягає у визначенні того, яким чином принципал (інвестор, власник) може спонукати агента діяти в інтересах принципала, замість того щоб дбати про власні інтереси. В інституціональній теорії корпоративне управління трактується як функціонування інституціональної угоди у відповідному оточенні. Інституціональна угода – певний набір поведінкових правил, що діють у якійсь конкретній сфері. Це поняття характеризує сукупність прав власності, що формально закріплені у контрактах, а також у значній кількості неформальних угод та механізмах підтримання репутації компанії. Інституціональна угода має забезпечувати рівні права, які дозволяють вносити зміни у закони та систему прав власності. Довіра всіх учасників до укладених контрактів свідчить про наявність інституціональної впорядкованості, оскільки угоди укладаються добровільно. Через це інституціональну впорядкованість можна назвати результатом зміцнення нових етичних та правових норм. Важливе значення має також

інституціональне оточення, яке можна визначити як загальну стійкість структур власності та правил присвоєння, що склалися упродовж усього періоду здійснення довгострокових інвестицій. Це поняття включає в себе також вимоги до політичної та судової систем, зміни у «характеристиках довіри» [7, с. 661 – 664].

З огляду на існування цілого ряду істотних проблем Д. Баюра пропонує низку заходів, спрямованих на вдосконалення корпоративного управління в Україні, які у систематизованому вигляді наведено на рис. 2 [8, с. 216]. Важливою в цьому контексті є побудова дієвої системи захисту прав міноритарних акціонерів, за допомогою якої можна значною мірою збалансувати інтереси великих та дрібних акціонерів. Балансу сил учасників корпорації можна досягти за допомогою системи заходів, що включають:

- активізацію механізмів прямої участі інвесторів у корпоративному управлінні (регламентація процедур підготовки та проведення загальних зборів акціонерів, забезпечення представництва різних груп акціонерів в органах управління, захист інтересів портфельних інвесторів у разі додаткової емісії акцій та їхньої незгоди з рішеннями загальних зборів акціонерів);

- підвищення ролі та відповідальності наглядової ради;

- посилення підзвітності, менеджмент на основі чіткої системи контролю та оцінки здійсненої роботи, формалізацію процедур взаємоді-

носин між наглядовою радою та менеджментом корпорації;

- створення дієвих механізмів зовнішнього контролю за діяльністю менеджменту та власників корпорації [9, с. 23 – 24].

З огляду на це, слід також проаналізувати особливості корпоративного контролю, під яким розуміють схему, що описує процес здійснення контролю в акціонерних товариствах. Механізм контролю запроваджується і спрямовується інтересами контролюючої групи. Його компонентами передусім виступають спрямованість контролю, органи, через які здійснюється контроль, форми участі центру контролю у цих органах, способи здійснення контролю. Принциповим для розуміння сутності цього механізму є багатоваріантність контролюючого впливу. Контроль може здійснюватися різними способами, через різні органи, з використанням різних форм участі панівної групи у діяльності цих органів. Основними способами здійснення контролю є:

- призначення та звільнення членів ради директорів та вищого керівництва компанії;

- директивне управління корпорацією шляхом видання наказів та розпоряджень;

- оцінка управлінських рішень і накладення вето на невідповідні для центру контролю рішення;

- неформальний тиск на керівництво корпорації з метою змусити його виконувати рішення, що вигідні учасникам панівної групи.

Відмінною рисою інституту корпоративного контролю на нинішньому етапі розвитку є його комплексність та поєднання всіх форм і методів впливу на корпорації. У зв'язку з цим керівництво акціонерних товариств, усвідомлюючи можливість центру контролю, проводить політику, що відповідає інтересам останнього, при цьому центр контролю може і не здійснювати активного тиску. У країнах з перехідною економікою більше поширені жорсткі, директивні способи реалізації контролю, тоді як у західних корпораціях – поєднання прямих і непрямих важелів впливу. У вказані способи центр контролю впливає через ті органи управління, які він вибрав задля реалізації його політики. Контроль переважно здійснюється через раду директорів (наглядову раду) акціонерних товариств. Формування ради директорів традиційно є правом центру контролю. Тактика контролюючої групи щодо ради директорів полягає у призначенні своїх представників на основні посади і комплектації решти складу ради директорів із лояльних осіб. В українських акціонерних товариствах роль наглядових рад поступово зростає.

Контроль, який реалізується безпосередньо через вище керівництво акціонерного товариства, виявляється дієвішим з позиції теорії управління порівняно з традиційною схемою (центр контролю – рада директорів – вищі керівники), оскільки топ-менеджери є основними виконавцями волі центру контролю. В іноземних компаніях призначення представників центру контролю на адміністративні посади застосовується нечасто. Це пов'язано передусім з необхідністю для менеджерів нести юридичну відповідальність за стан справ у корпораціях, тому контролююча група намагається залишатися «в тіні» і здійснювати прихований тиск на вище керівництво. Звідси випливає й той факт, що контроль є відчутним тільки на рівні найвищого керівництва корпорації.

Як цілісну категорію, що поєднує владну та фінансову складові, розглядає корпоративний контроль А. Педько. Владні інтереси центру контролю полягають у прагненні

диктувати політику акціонерному товариству і добирати виконавців власної волі, а фінансові – контролювати активи, операції, фінансові потоки і розподіляти відповідно до своїх інтересів доходи акціонерного товариства. Якщо владні інтереси контролюючої групи зумовлені необхідністю підтвердити винятковість свого панівного статусу, тобто усунути інших претендентів з відносин влади, то фінансові інтереси спрямовані на отримання економічних переваг від контролю і на грошове закріплення владних повноважень. За своєю суттю владні та фінансові інтереси центру контролю тісно пов'язані. Домінування фінансових інтересів на початкових стадіях еволюції контролю змінилося на безумовну перевагу владних устремлень на сучасному етапі його організації. Очевидно, що в Україні нині переважають фінансові мотиви контролю [10, с. 67 – 69].

На сьогодні можна стверджувати, що в Україні національна модель корпоративного управління перебуває на етапі свого активного становлення й розвитку. Вона має вдосконалюватися

у напрямі забезпечення таких традиційних функцій, як вироблення стратегії, захист інтересів акціонерів та інших заінтересованих осіб, моніторинг діяльності вищого керівництва тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шаститко А. Е. Проблемы корпоративного управления и пути их решения в корпоративном законодательстве // Российский журнал менеджмента. – 2006. – Том 4. – № 2.
2. Алиев С. А. Факторы рыночной активности корпоративных структур и их влияние на систему управления // Менеджмент в России и за рубежом. – 2008. – № 3.
3. Федулова Л. О. Технологічний розвиток економіки України. – К.: Ін-т економіки та прогнозування, 2006.
4. Свердан М. Державне регулювання розвитку фондового ринку та управління державними корпоративними правами // Корпоративне управління в Україні в сучасних умовах / За заг. ред. І. Розпуненка та Б. Лессера. – К.: Видавництво «К.І.С.», 2004.
5. Супрун Н. А. Еволюція вітчизняної моделі корпоративного управління. – К.: КНЕУ, 2009.
6. Грідчина М. В. Роль корпоративного управління у підвищенні інноваційної активності акціонерних товариств // Корпоративні структури в національній інноваційній системі України / Інститут економіки та прогнозування НАН України / Л. І. Федулова (ред.). – К.: УкрІНТЕІ, 2007.
7. Венгер Л. А. Формування ефективної системи корпоративного управління // Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку / Ю. В. Кіндзерський (ред.). – К.: Ін-т економіки та прогнозування, 2009.
8. Бяюра Д. О. Система корпоративного управління в Україні: стан та перспективи розвитку. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009.
9. Орлова Н. С. Механізми державного регулювання корпоративних відносин в Україні. – Донецьк: «ВІК», 2009.
10. Педько А. Б. Власність, контроль і конфлікт інтересів в акціонерних товариствах. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008.

УДК 330.526.34:338.24

Регулювання облікової системи ринку цінних паперів як засіб протидії рейдерству

13

Ольга ТАРАЩАНСЬКА

аспірантка Національної академії державного управління при Президентові України

© О. Б. Таращанська, 2010
Стаття надійшла до редакції 24.02.10

Нині в Україні система обліку прав власності на цінні папери складається з двох функціонально відокремлених компонентів: обліку прав власності, який здійснюють реєстратори, та депозитарного обліку прав власності на цінні папери.

Реєстратори є одним з головних інструментів під час рейдерських захоплень підприємств, оскільки отримання контролю над реєстром підприємства, а тим більше над його реєстратором – це половина успіху будь-якої рейдерської атаки. Акціонерному товариству надійніше вести реєстр самостійно. Передача ведення реєстру акціонерів спеціалізованому реєстраторові розширює коло осіб, які можуть брати участь у захопленні чи недружньому поглинанні підприємства.

На сьогодні інститут реєстраторів є загрозою вільній конкуренції та про-

зорості на ринку цінних паперів через грубі порушення реєстраторами чинного законодавства. Саме реєстратори навмисне зволікають або відмовляють у реєстрації та перереєстрації прав власності (замість 1 – 3 днів із моменту отримання необхідного пакета документів перереєстрація триває від 14 до 30 днів), обмежують власникам цінних паперів доступ до інформації, зокрема стосовно проведення загальних зборів акціонерів, ведуть подвійні реєстри акціонерів одного емітента, не дотримують вимоги щодо кваліфікації персоналу тощо.

Закон України «Про акціонерні товариства» надає акціонерним товариствам з кількістю акціонерів менш як 50 осіб право вибору: вести реєстр акціонерів самостійно або передати його ведення спеціалізованому реєстраторові. Як показує практика, більшість

господарських товариств схиляються до першого варіанта, побоюючись, що реєстратор може сприяти розкраданню акцій.

Водночас не враховуються такі обставини: у разі, якщо на територію підприємства буде здійснено силовий вхід, реєстр акціонерів, який, як і всі документи товариства, має зберігатися за місцем перебування виконавчого органу, буде виявлено рейдерами і представлено уже в новій редакції з іншими власниками цінних паперів. Інші документи, які підтверджують процес передачі цінних паперів, «загубляться» [1].

У разі виникнення таких ситуацій довести незаконність дій рейдерів досить важко, оскільки, зазвичай, після силового входу у колишнього керівництва не залишається практично жодних документів. У товаристві, яке самостійно веде реєстр акціонерів, відповідальним за його ведення є голова правління. Отже, достатньо тимчасово обійняти його посаду, наприклад, на підставі рішення загальних зборів акціонерів, які згодом будуть визнані недійсними, і внести записи до реєстру акціонерів на свій розсуд.

Передача реєстру акціонерів реєстраторові, ліцензованому фахівцю, який перебуває під особливим контролем Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, теж не гарантує недоторканність реєстру, але деякою мірою запобігає розкраданню акцій шляхом підроблення записів у реєстрі.

На сьогодні спостерігаємо тенденцію до збільшення кількості правопорушень щодо обліку прав власності. Так, за останній рік Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку зареєструвала на ринку цінних паперів 2 200 правопорушень [2].

Покласти край використанню реєстраторів у рейдерських схемах, правопорушенням з обліку цінних паперів, а також маніпулюванням з реєстрами акціонерів підприємств мають положення Закону України «Про акціонерні товариства», які зобов'язують здійснити переведення документарного обігу цінних паперів у бездокументарний.

Для переходу до бездокументарної системи обігу іменних цінних паперів потрібно, передусім, запровадити систему електронної форми документообігу. Також потрібна централізація системи обліку прав власності на цінні папери. Проблему «подвійних реєстрів» можна розв'язати шляхом утво-

рення єдиного центрального депозитарію як суб'єкта, що вестиме реєстр власників іменних цінних паперів. Має бути уніфікована діяльність учасників депозитарної системи (реєстраторів, утримувачів) з обов'язковою умовою технологічної консолідації з центральним депозитарієм.

В основу депозитарного обліку покладається облік цінних паперів, випущених у бездокументарній формі, або знерухомлених цінних паперів, що «трансформувалися» у записи на рахунках, аби надати більшій мобільності та захищеності такому фінансовому інструменту, як цінний папір у паперовій формі. Саме зміна записів на рахунку у цінних паперах спричиняє передачу прав власності на цінні папери.

Проте для переходу до бездокументарного обігу цінних паперів в Україні є істотні перешкоди, по-перше, законодавчо не закріплено відповідну норму, по-друге, мають місце зволікання із формуванням центрального депозитарію. Найбільше занепокоєння викликає відсутність погодженості між Національним депозитарієм і Міжрегіональним фондовим союзом стосовно бази створення центрального депозитарію, пропорцій їхнього можливого злиття та підконтрольності – чи державі, чи професійним учасникам фондового ринку України.

Свій розвиток депозитарна діяльність одержала в доповідях Групи Тридцяти і Базельського банківського комітету, в рекомендаціях міжнародної організації IOSCO, стандартах ISO, директивах ЕС та інших документах. У результаті в більш як 100 країнах світу з'явилися повнофункціональні центральні депозитарії, які стали основою обігу електронних цінних паперів та додатковим поштовхом для розвитку ринку капіталу цих країн.

Більш як 41 % центральних депозитаріїв у світі прийняли рішення про те, що немає потреби в наданні цінних паперів власникам у паперовій формі. Цінні папери і права власності обліковуються у вигляді електронних записів. Знерухомлення здійснюють 31 % центральних депозитаріїв, тоді як трансакції проводяться через електронну розрахункову систему без фізичного переміщення цінних паперів, 28 % центральних депозитаріїв зберігають цінні папери і в електронній, і в знерухомлених формі.

Найчастіше доступ інвесторів до центрального (національного) депозитарію здійснюється через зберігача (89 %). Це цілком відповідає нормам Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні». Від загальної кількості ринків, відкритих для інвестицій, 80 % обслуговують операційні центральні депозитарії. Саме центральні депозитарії забезпечують фундамент для безризикового виконання угод щодо цінних паперів.

Функціонування такої системи не означає, що в країні має існувати лише одна фондова біржа, на якій котируються всі цінні папери. Наприклад, у Сполучених Штатах Америки функціонує 7 фондових бірж, і єдина система котирування полягає в тому, що відповідними цінними паперами торгують на відповідних біржах. Те саме стосується обліку й зберігання. У Франції цінні папери котируються в єдиній системі бірж, що складається з 7 фондових бірж, а зберігаються й обліковуються в єдиному національному депозитарії. Більшість країн має по одній фондовій біржі й одному національному депозитарію.

Перехід до бездокументарного обігу цінних паперів в Україні приведе до таких позитивних змін:

зростання впевненості громадськості в безперешкодній реалізації прав власності на цінні папери;

захищеності учасників господарських товариств – власників цінних паперів – від рейдерських захоплень підприємств, які здійснювалися шляхом махінацій з реєстрами цінних паперів;

збільшення потенційної бази цінних паперів для торгівлі на організованому ринку цінних паперів в Україні;

прискорення обігу цінних паперів і відповідного зростання ліквідності вторинного ринку;

економії на витратах на обслуговування паперових сертифікатів, пов'язаних із перевіркою їх на достовірність, перевезенням, переоформленням при здійсненні корпоративних дій або операцій купівлі-продажу, спадкування тощо.

Крім переваг, необхідно дослідити й негативні, або потенційно ризикові, наслідки запровадження обігу цінних паперів лише у вигляді електронних записів, з погляду розроблення комплексу превентивних заходів. Зокрема,

проблемним питанням є захист власників цінних паперів від базового депозитарного ризику. Мінімізацію такого ризику в Україні повинна забезпечувати система захисту, розроблена і професійними учасниками, і державними органами [3]. Аби зменшити ризику депозитарних операцій доцільно ширше використовувати в роботі депозитарних установ в Україні принципи ризик-менеджменту з практики іноземних депозитарних установ. Деякі з цих принципів вже активно застосовують національні зберігачі [4].

Аналіз законодавчого забезпечення ринку цінних паперів дав змогу дійти висновку, що чинні закони України встановлюють лише загальні положення щодо випуску та обігу цінних паперів підприємств, залишаючи неузгодженими окремі аспекти економічних відносин між емітентами та інвесторами. Особливу увагу необхідно приділити удосконаленню нормативно-правової бази, що регулює облік права власності, зокрема Цивільного кодексу України (ЦКУ). Чинний ЦКУ не містить розділу, який дає визначення цінного папера та вимог, що до нього висуваються, а також порядок передачі прав власності та виконання умов за цінними паперами.

У сучасному законодавстві стосовно забезпечення випуску та обігу цінних паперів не врегульовано питання захисту інтересів інвесторів та емітентів, в першу чергу, обліку права власності. Це гальмує розвиток фондового ринку в Україні.

Важливо зауважити, що нині обіг (укладання та виконання угод) цінних паперів здійснюється відповідно до великої кількості законодавчих і під-

законних актів, що регулюють майнові відносини. З одного боку – загальне законодавство (ЦКУ, закони України «Про господарські товариства», «Про нотаріат» тощо) та низка підзаконних актів, а з другого – спеціальне законодавство. Цілком можливо при обігу цінних паперів порушити хоча б один з цих актів, незважаючи на чинний Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні», який регулює обіг цінних паперів. Однак цей закон для багатьох учасників ринку є чомусь вторинним. Саме тому необхідно провести ревізію нормативної бази щодо ринку цінних паперів з метою врегулювання розбіжностей у законодавчих актах та доопрацювання чинного законодавства, зокрема законів України «Про господарські товариства», «Про державне регулювання ринку цінних паперів».

Таким чином, існує багато проблем, пов'язаних із відсутністю централізованої системи обліку цінних паперів. Це створює умови для корпоративних конфліктів, зокрема щодо діяльності реєстраторів, пов'язаної з маніпуляціями з подвійними реєстрами. Отже, необхідно розробити і впровадити за-

ходи з побудови такої системи обліку прав власності на цінні папери, яка забезпечувала б дотримання права власності в Україні [2].

Оскільки положення Закону України «Про акціонерні товариства» в частині ведення обігу цінних паперів тільки в документарній формі ще не набрали чинності, з метою запобігання здійснення рейдерських захоплень з використанням реєстрів акціонерів можна запропонувати таке [5]:

передати на зберігання Національному депозитарію України копії реєстрів власників іменних цінних паперів. Таким чином, у разі виникнення подвійних реєстрів, дійсним буде визнано той з них, який відповідає копії в Національному депозитарії;

позбавити ліцензії реєстратора або утримувача у разі повної або часткової втрати реєстру або здійснення неправомірних дій, які призвели до втрати власником цінних паперів.

Створення чітко зрозумілої і прозорої системи законодавчого регулювання гарантуватиме інвестору, що в Україні його права власності захищені. Для вирішення проблем обліку прав власності на цінні папери потрібна спеціально розроблена законодавча база.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бохоновська О. В., Марущак О. В., Олексійчук О. П. Перехід до бездокументарної форми цінних паперів як фактор розвитку фондового ринку України: Метод. рекомендації. – Хмельницький: ХНУ, 2007.
2. Реформування депозитарної системи як передумова розвитку фондового ринку України // Правовий тиждень. – 2008. – № 39 (112).
3. Мендрул О., Шевчук І. Державне регулювання ринку цінних паперів // Бібліотека економіста: <http://library.if.ua/book/91/6320.html>.
4. Сучасні тенденції у розвитку ринку цінних паперів // Бібліотека економіста. – 2008: <http://library.if.ua/book/75/5392.html>.
5. Чистяков З. Рейдери не здаються // Враждебные поглощения в Украине. – 2007. – № 3.

До уваги здобувачів

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про зміну складу президії Вищої атестаційної комісії та її секції

від 17 лютого 2010 р. № 237-р

Київ

Вести до складу президії Вищої атестаційної комісії та її секції, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2009 р. № 430* (Офіційний вісник України, 2009 р., № 32, ст. 1079, № 95, ст. 3285), Гусарова Сергія Миколайовича – доктора юридичних наук, старшого наукового співробітника, ректора Академії управління Міністерства внутрішніх справ.

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2009, № 8, с. 14 – 15. – Прим. ред.

Проблемні питання застосування законодавства, що врегульовує оренду державного майна

Вікторія СОРОКІНА

головний спеціаліст-юрисконсульт відділу правового забезпечення РВ ФДМУ по Донецькій області

Передавання державного майна в оренду, як і інші договірні відносини, починається насамперед з укладення відповідного договору. Переможець конкурсу щодо отримання права на оренду державного майна, встановленого Порядком проведення конкурсу на право оренди державного майна (наказ ФДМУ від 13.10.04 № 2149), підтверджує свою згоду з умовами договору оренди шляхом його підписання. Відповідно до положень статті 180 Господарського кодексу України договір вважається укладеним з моменту підписання, оскільки, підписавши договір, сторони підтверджують взаємну згоду з його істотними умовами.

У статті 10 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон про оренду) виконання сторонами своїх зобов'язань визначено як істотну умову договору оренди, тобто відразу після підписання договору в орендодавця виникає зобов'язання щодо передачі об'єкта оренди орендареві шляхом підписання акта приймання-передавання. Проте останнім часом доводиться стикатися з проблемою, коли, підписавши договір оренди та акт приймання-передавання, орендар не може фактично користуватися орендованим приміщенням з причин, що прямо залежать від балансоутримувача. Згідно з частиною 6 статті 762 Цивільного кодексу України (ЦКУ) орендар у такому разі звільняється від орендної плати, і орендні платежі до державного бюджету не надходять.

Зазначені обставини практично нівелюють роботу Регіонального відділення ФДМУ по Донецькій області (далі – регіональне відділення) щодо укладання таких договорів оренди, оскільки зрештою протягом тривалого часу відсутні результати роботи, зокрема щодо надходження коштів від оренди державного майна до державного бюджету.

Крім того, часто в роботі регіонального відділення виникає ситуація, коли орендар повертає орендоване майно балансоутримувачу за актом приймання-передавання ще до закінчення терміну дії договору оренди, при цьому не повідомивши орендодавця. Таким чином, орендар фактично в односторонньому порядку відмовляється від договору оренди, що заборонено законом. Водночас суд відмовляє регіональному відділенню в задоволенні позовних вимог щодо стягнення орендної плати за період після підписання акта приймання-передавання майна з оренди до дати закінчення дії договору, оскільки доходить висновку, що орендна плата може бути стягнена тільки за фактичне користування майном.

Аналіз вищевикладеної ситуації доводить неврегульованість функції балансоутримувача в договірних відносинах між орендодавцем та орендарем, що, у свою чергу, зачіпає інтереси сторін договору. Виходом з цієї ситуації могло б стати віднесення договорів оренди нерухомого державного майна до числа тристоронніх угод, в яких, крім орендаря та орендодавця, стороною виступатиме балансоутримувач такого майна з чітким визначенням його прав та обов'язків у цих правовідносинах.

Відповідно до статті 27 Закону про оренду в разі закінчення терміну дії договору оренди і відмови від його продовження орендар зобов'язаний повернути орендодавцеві об'єкт оренди на умовах, зазначених у договорі оренди. Проте останнім часом дедалі частіше орендарі відмовляються в добровільному

порядку повертати державне майно з оренди, посилаючись на своє пріоритетне право як сумлінних орендарів на продовження договору на новий термін і відсутність у регіонального відділення підстав для відмови в продовженні договірних відносин. У 2009 році це стало основною причиною звернення орендарів з позовами до регіонального відділення про визнання за ними пріоритетного права щодо продовження договорів оренди.

Закон надає орендареві, який належним чином виконував свої зобов'язання за договором, за інших рівних умов право на укладення договору оренди на новий термін, крім випадків, коли в орендованому майні має потребу його власник. При цьому якщо протягом місяця після закінчення терміну дії договору є письмова відмова орендодавця в його продовженні, пріоритетне право на продовження терміну орендар втрачає з огляду на таке.

Частиною 1 статті 17 Закону про оренду встановлено, що термін дії договору оренди визначається за погодженням сторін.

Згідно зі статтею 627 ЦКУ сторони вільні в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням положень ЦКУ, інших законодавчих актів, а також дотримання традицій ділового співробітництва.

Таким чином, укладаючи договір, сторони висловлюють своє волевиявлення щодо його умов, які, у свою чергу, фіксують права та обов'язки сторін, виникнення або зміну договірних правовідносин, а також їх припинення. Підписавши договір оренди, орендар підтверджує свою згоду щодо терміну його дії, а отже, погоджується з умовою, що після закінчення терміну дії договору в орендодавця виникне право на відмову від його продовження. Крім того, виходячи з положень частини 2 статті 17 Закону про оренду договір оренди можна вважати продовженим лише в тому разі, якщо протягом місяця після закінчення терміну дії жодна зі сторін не подала заяву про відмову від його продовження. Наявність зазначеної заяви дає підставу стверджувати про закінчення договірних правовідносин між орендодавцем та орендарем, зо-

крема, щодо припинення юридичного існування договору оренди.

Вищевикладене свідчить про те, що жодна зі сторін не зобов'язана продовжувати договірні відносини у разі закінчення їх терміну, оскільки термін дії договору оренди є істотною умовою, а відмова від його продовження – невід'ємним правом сторін. Чинне законодавство в цьому разі не вимагає обов'язкової наявності будь-яких підстав для відмови від продовження договору, достатньо факту волевиявлення однієї зі сторін протягом місяця після закінчення терміну дії договору.

Одночасно орендні платежі, внесені орендарем після закінчення терміну дії договору оренди, підлягають поверненню орендареві або можуть бути зараховані в рахунок погашення неустойки за несвоєчасне повернення державного майна з оренди.

Законодавство України, що регулює правовідносини у сфері оренди державного майна, передбачає низку підстав для припинення договору оренди, в тому числі у зв'язку із закінченням терміну дії. Стаття 782 ЦКУ надає орендодавцеві право в односторонньому порядку відмовитися від договору оренди в разі, якщо орендар не внесе орендну плату за користування майном протягом трьох місяців. Проте механізми припинення договору оренди в разі відмови від договору оренди або в разі закінчення терміну його дії відрізняються.

Так, відповідно до статті 17 Закону про оренду термін дії договору визначається за погодженням сторін. У разі відсутності заяви однієї зі сторін про припинення або зміну умов договору оренди протягом місяця після закінчення терміну дії договір вважається продовженим на той самий термін і тих самих умовах, які були передбачені договором. Ця норма узгоджується з положеннями статті 764 ЦКУ.

Таким чином, договір оренди державного майна припиняється після закінчення терміну дії за наявності заперечень в одній зі сторін щодо продовження протягом місяця після закінчення терміну дії договору. При цьому закон не пов'язує факт припинення договору з фактом отримання таких заперечень іншою стороною, а тому для

підтвердження припинення договірних відносин досить лише письмових заперечень.

Ураховуючи викладене, господарський суд задовольняє позовні вимоги, які зобов'язують повернути державне майно з оренди за наявності протягом установленого місячного терміну зареєстрованого листа регіонального відділення щодо відмови в продовженні терміну дії договору з підтвердженням його відправлення на адресу орендаря. У цьому разі суд відхиляє аргументи орендарів стосовно того, що зазначену відмову вони не отримали, оскільки ця обставина не впливає на рішення щодо припинення договору оренди. Водночас відповідно до частини 2 статті 782 ЦКУ договір вважається розірваним з моменту отримання орендарем повідомлення орендодавця про відмову від договору. Таким чином, у разі ухилення орендаря від отримання такого повідомлення регіональне відділення фактично втрачає можливість в односторонньому порядку і без судового розгляду розірвати договір оренди у зв'язку з порушенням орендарем умов договору щодо внесення орендної плати. За наявності таких обставин норма, що встановлює можливість позасудового розгляду, практично втрачає свою дію.

З огляду на викладене, доцільно частину 2 статті 782 ЦКУ викласти в такій редакції: «У разі відмови наймодавця від договору найму договір є розірваним з моменту відправлення повідомлення про відмову на адресу орендаря».

Внесення таких змін дасть змогу врегулювати відносини у сфері оренди державного майна та заощадити час і бюджетні кошти, що витрачаються в разі розірвання договорів оренди в судовому порядку. Удосконалення нормативно-правових актів у цій сфері насамперед сприятиме ефективності та результативності роботи орендодавця державного майна й максимально-му наповненню державного бюджету орендними платежами.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про утворення Національного антикорупційного комітету

З метою кардинального поліпшення ситуації у сфері боротьби з корупцією в Україні, забезпечення узгодженості дій правоохоронних органів у цій сфері, здійснення реальних кроків для повернення довіри громадян до влади, суттєвого поліпшення інвестиційного клімату, зміцнення партнерських відносин із міжнародним співтовариством, неухильного дотримання конституційних прав і свобод людини в інтересах утвердження законності і правопорядку, керуючись Законом України «Про основи національної безпеки України», яким поширення корупції, хабарництва в органах державної влади, зрощення бізнесу і політики, організованої злочинної діяльності визначено основними загрозами національній безпеці України, стабільності в суспільстві та відповідно до частини другої статті 102, пунктів 1 і 28 частини першої статті 106 Конституції України ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Утворити Національний антикорупційний комітет як консультативно-дорадчий орган при Президентові України.

2. Основним завданням Національного антикорупційного комітету є забезпечення сприяння Президентові України в реалізації його повноважень, передбачених частиною другою статті 102, пунктом 1 частини першої статті 106 Конституції України.

Для реалізації основного завдання Національний антикорупційний комітет:

здійснює системний аналіз стану корупції в Україні та заходів, що вживаються для запобігання і протидії їй;

розробляє антикорупційні заходи, в тому числі з метою гармонізації законодавства та усунення наявних у ньому протиріч;

готує пропозиції про спрощення дозвільних та інших процедур щодо ведення малого і середнього бізнесу та ліквідації причин, які зумовлюють порушення у цій сфері;

розробляє з урахуванням вітчизняного та міжнародного досвіду, рекомендацій провідних світових організацій про-

екти актів законодавства з питань посилення боротьби з корупцією;

бере участь у підготовці проектів послань Президента України до народу, щорічних і позачергових послань до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України в частині, що стосується питань запобігання та протидії корупції.

3. Установити, що:

Національний антикорупційний комітет утворюється у складі Голови, виконавчого секретаря та інших членів;

Головою Національного антикорупційного комітету є Президент України;

виконавчим секретарем Національного антикорупційного комітету є Секретар Ради національної безпеки і оборони України;

персональний склад Національного антикорупційного комітету затверджується Президентом України за поданням виконавчого секретаря Комітету.

4. Виконавчому секретареві Комітету внести у двотижневий строк проект Положення про Національний антикорупційний комітет та пропозиції щодо його персонального складу, передбачивши входження в установленому порядку до його складу керівників правоохоронних та інших державних органів, представників профільних комітетів Верховної Ради України, громадських організацій, провідних учених та інших фахівців.

5. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування*.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
26 лютого 2010 року
№ 275/2010

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про схвалення Зasad антикорупційної політики

від 8 грудня 2009 р. № 1688-р

Київ

1. Схвалити Засади антикорупційної політики згідно з додатком.

2. Урядовому уповноваженому з питань антикорупційної політики розробити та подати протягом п'яти місяців Кабінетові Міністрів України план заходів з реалізації Зasad, схвалених цим розпорядженням.

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

Додаток
до розпорядження Кабінету Міністрів України
від 8 грудня 2009 р. № 1688-р

ЗАСАДИ антикорупційної політики

Загальна частина

Корупція в Україні, незважаючи на заходи, які вживаються Урядом, негативно впливає на реалізацію конституційних прав і свобод людини та громадянина, проведення соціальних перетворень та економічний розвиток, викли-

кає недовіру до державних інститутів, створює негативний імідж держави на міжнародній арені.

Правовою основою протидії корупції є Конституція України, Закон України «Про засади запобігання та протидії корупції», Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції, Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією, Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією, Стамбульський план дій боротьби з

*Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 5 березня 2010 р. № 42. – Прим. ред.

корупцією Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Указ Президента України від 11 вересня 2006 р. № 742 «Про Концепцію подолання корупції в Україні «На шляху до доброчесності».

Мета реалізації антикорупційної політики

Антикорупційна політика – це комплекс правових, економічних, освітніх, виховних, організаційних та інших заходів, спрямованих на створення системи запобігання та протидії корупції і усунення причин її виникнення.

Метою антикорупційної політики є зниження рівня корупції та забезпечення захисту прав і законних інтересів громадян та суспільства від її негативних наслідків.

До суб'єктів антикорупційної політики належать спеціально уповноважений орган (особа) з питань антикорупційної політики, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, установи, підприємства незалежно від форми власності, громадяни та їх об'єднання.

Принципи антикорупційної політики

Принципами антикорупційної політики є:

- верховенство права і закону, пріоритет прав і свобод людини та громадянина;
- рівність усіх перед законом;
- відкритість та прозорість діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- ефективна взаємодія законодавчої, виконавчої і судової гілок влади та держави з громадськістю;
- невідворотність відповідальності за здійснення корупційного правопорушення;
- єдина державна політика у сфері запобігання та протидії корупції;
- співпраця з іноземними державами та міжнародними організаціями, зокрема з Групою держав Ради Європи проти корупції (GRECO);
- цільове бюджетне фінансування діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з виконання завдань антикорупційної політики;
- доступність до інформації про вчинені корупційні правопорушення, корупціогенні чинники та здійснені заходи щодо запобігання та протидії корупції.

Основні завдання антикорупційної політики та шляхи їх виконання

Основними завданнями антикорупційної політики є:

- удосконалення національного законодавства шляхом:
 - гармонізації законодавства України і Європейського Союзу;
 - проведення аналізу законодавства з метою виявлення недоліків, які сприяють вчиненню корупційних правопорушень, та підготовка пропозицій щодо його вдосконалення;
 - розроблення та прийняття закону про нормативно-правові акти;
 - проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів;
 - упровадження правового механізму недопущення підкупу осіб, уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування, а також громадян під час проведення референдумів і виборів;
 - підвищення рівня правової свідомості населення, утвердження у суспільстві нетерпимості до корупційних правопорушень шляхом:
 - розроблення та запровадження навчальних програм для студентів вищих, учнів середніх і професійно-технічних навчальних закладів та державних службовців з питань запобігання та протидії корупції;
 - виховання у громадян високих моральних цінностей;
 - створення умов для несприйняття суспільством корупції;
 - розроблення і розміщення соціальної реклами з питань запобігання та протидії корупції;

проведення інституційної реформи шляхом:

- удосконалення політичної системи;
- розроблення та прийняття законів про державну службу, службу в органах місцевого самоврядування, адміністративні послуги, заходи фінансового контролю за доходами та витратами посадових осіб публічної служби, правила професійної етики на публічній службі та запобігання конфлікту інтересів;
- прийняття Адміністративно-процедурного кодексу України;
 - удосконалення системи і структури органів державної влади та органів місцевого самоврядування, визначення механізму громадського контролю за їх діяльністю;
 - забезпечення ефективної координації діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань запобігання та протидії корупції;
 - утворення в органах державної влади підрозділів з питань запобігання та протидії корупції;
 - розроблення порядку проведення оцінки ефективності виявлення і профілактики корупційних ризиків в органах державної влади та органах місцевого самоврядування;
 - підвищення престижності діяльності та статусу державного службовця;
 - підвищення рівня заробітної плати і соціальної захищеності державних службовців;
 - удосконалення системи державної служби;
 - оптимізації і конкретизації повноважень державних органів та осіб, уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування, підвищення їх відповідальності за невжиття заходів щодо усунення причин корупції;
 - скасування депутатської недоторканності;
 - забезпечення прозорості фінансування політичних партій та виборчого процесу;
 - створення з урахуванням принципу доступності Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення;
 - реформування правоохоронної та судової системи з метою підвищення ефективності діяльності із захисту прав і свобод людини та громадянина шляхом:
 - утворення спеціалізованого органу – Національного бюро антикорупційних розслідувань, який проводитиме дізнання та досудове слідство у справах про корупцію та сприятиме попередженню, виявленню, припиненню та розслідуванню корупційних правопорушень;
 - запровадження спеціалізації прокурорів або утворення в органах прокуратури спеціалізованих підрозділів з питань кримінального переслідування осіб, які вчинили корупційні правопорушення;
 - внесення змін до законодавства в частині розмежування та визначення повноважень правоохоронних органів, а також до законів України «Про судоустрій України» та «Про статус суддів»;
 - забезпечення незалежності суддів і недопущення втручання в судову діяльність;
 - підвищення фахового рівня суддів та поліпшення умов їх професійної діяльності;
 - розроблення дієвого механізму та критеріїв притягнення суддів до відповідальності;
 - забезпечення ефективного виконання судових рішень;
 - створення умов для розвитку альтернативних (позасудових) способів розв'язання спорів;
 - забезпечення доступності до судових рішень та судової статистики;
 - підвищення ефективності взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадськістю шляхом:
 - розроблення та прийняття закону про доступ до публічної інформації, створення системи суспільного телебачення і радіомовлення;

■ АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

– інформування громадськості про розроблені законопроекти з питань запобігання та протидії корупції та залучення її до участі в обговоренні таких законопроектів;

– проведення громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів;

– забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації антикорупційної політики;

– здійснення громадського контролю за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

– забезпечення доступності інформації про виявлені корупційні правопорушення;

– спрощення процедури отримання інформації за запитами фізичних та юридичних осіб;

– висвітлення у засобах масової інформації фактів викриття корупційних правопорушень, що викликали широкий громадський резонанс, злочинів у сфері службової діяльності, у тому числі притягнення фізичних та юридичних осіб до відповідальності за вчинення таких злочинів і правопорушень;

проведення аналізу:

– дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії корупції;

– соціологічних та наукових досліджень з питань запобігання та протидії корупції;

– корупційних правопорушень та причин їх вчинення;

– корупційних чинників, які призводять до вчинення корупційних правопорушень або сприяють їх розповсюдженню;

– показників поширення корупції, які характеризують обсяги, інтенсивність, структуру, динаміку, територіальний розподіл корупційних правопорушень та осіб, що їх вчинили;

– результатів здійснення заходів щодо запобігання та протидії корупції, а також статистичних даних про осіб, притягнутих до відповідальності за корупційні правопорушення;

– недоліків у роботі органів державної влади та органів місцевого самоврядування із запобігання та протидії корупції і розроблення рекомендацій щодо їх усунення;

– забезпечення фінансовими та матеріально-технічними ресурсами для здійснення заходів щодо запобігання та протидії корупції;

– досвіду іноземних держав та міжнародних організацій з питань запобігання та протидії корупції.

Діяльність з виконання завдань антикорупційної політики фінансується за такими напрямками:

забезпечення функціонування дієвого механізму фінансового контролю публічної служби;

відшкодування шкоди, заподіяної фізичним або юридичним особам внаслідок прийняття незаконних рішень, діями чи бездіяльністю посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

забезпечення діяльності Національного бюро антикорупційних розслідувань;

створення та ведення Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення;

запровадження системи електронного документообігу та електронного цифрового підпису в органах державної влади;

розроблення і розміщення соціальної реклами з питань запобігання та протидії корупції;

забезпечення здійснення повноважень спеціально уповноваженого органу (особи) з питань антикорупційної політики.

Державний та громадський контроль за реалізацією антикорупційної політики

Державний та громадський контроль за реалізацією антикорупційної політики здійснюється з дотриманням таких принципів:

неухильне додержання вимог Конституції та законів України;

взаємодія суб'єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання та протидії корупції, та їх відповідальність за реалізацію антикорупційної політики;

прозорість використання коштів, передбачених для реалізації антикорупційної політики;

ефективність використання фінансових та матеріальних ресурсів під час реалізації антикорупційної політики;

доступність інформації про діяльність суб'єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання та протидії корупції, що не становить державну таємницю;

відповідальність посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування за своєчасність, повноту і достовірність інформації, що надається юридичним та фізичним особам, або приховування такої інформації та неналежне реагування на звернення зазначених осіб.

Державний контроль за реалізацією антикорупційної політики здійснюють Кабінет Міністрів України, спеціально уповноважений орган (особа) з питань антикорупційної політики в межах їх повноважень, визначених Конституцією та законами України, нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

Громадський контроль у сфері антикорупційної політики здійснюється суб'єктами, утвореними на громадських засадах у порядку, визначеному законодавством.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІNETУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про затвердження плану заходів з проведення роз'яснювальної роботи з питань застосування основних норм Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції»

від 16 грудня 2009 р. № 1686-р
Київ

1. Затвердити план заходів з проведення роз'яснювальної роботи з питань застосування основних норм Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції», що додається.

2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським держад-

міністраціям забезпечити виконання затвердженого цим розпорядженням плану заходів у межах бюджетних призначень і про результати поінформувати Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики.

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 16 грудня 2009 р. № 1686-р

ПЛАН**заходів з проведення роз'яснювальної роботи з питань застосування основних норм Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції»**

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання
1. Проведення тематичних нарад, засідань за круглим столом, семінарів, тренінгів, зустрічей з журналістами з питань роз'яснення норм антикорупційного законодавства	Міністерства, інші заінтересовані органи виконавчої влади	I квартал 2010 р.
2. Забезпечення висвітлення діяльності органів державної влади щодо запобігання та протидії корупції	Держкомтелерадіо, Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики, Головдержслужба, Мін'юст, інші заінтересовані органи виконавчої влади	2010 – 2011 роки
3. Підготовка науково-практичного коментаря до нормативно-правових актів з питань протидії корупції та інформування Кабінету Міністрів України про результати проведеної роботи	Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики, Мін'юст, Головдержслужба, МВС, інші заінтересовані органи виконавчої влади	I квартал 2010 р.
4. Сприяння впровадженню електронної системи надання адміністративних послуг (з використанням сучасних інформаційних технологій)	Держкомінформатизації, Головдержслужба, інші заінтересовані органи виконавчої влади	2010 рік
5. Підготовка посібника з питань застосування норм антикорупційного законодавства	Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики, Головдержслужба, Мін'юст, інші заінтересовані органи виконавчої влади	I квартал 2010 р.
6. Проведення дослідження стосовно ставлення громадян до антикорупційного законодавства	Міністерства, інші заінтересовані органи виконавчої влади	»
7. Забезпечення залучення наукових установ до проведення досліджень у сфері протидії корупції з метою розроблення рекомендацій щодо врегулювання проблемних питань, пов'язаних із застосуванням норм Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції»	Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики	Перше півріччя 2010 р.
8. Проведення на базі вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців у галузі знань «Державне управління», навчальних семінарів з питань антикорупційного законодавства	МОН, Головдержслужба, інші заінтересовані органи виконавчої влади, Національна академія державного управління при Президентіві України	2010 рік
9. Організація роботи щодо підвищення кваліфікації працівників органів виконавчої влади з питань зв'язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації	Держкомтелерадіо, Головдержслужба, МОН, Мін'юст	»
10. Підготовка і подання на розгляд Кабінету Міністрів України пропозицій щодо створення єдиного веб-порталу з питань антикорупційного законодавства	Уповноважений з питань антикорупційної політики, Держкомтелерадіо, Держкомінформатизації, інші заінтересовані органи виконавчої влади	I квартал 2010 р.
11. Розроблення та включення до навчальних програм вищих і загальноосвітніх навчальних закладів курсу з питань протидії корупційним правопорушенням	МОН, Мін'юст, Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики, МВС	»

21

ЗАКОН УКРАЇНИ**Про внесення змін до пунктів 14 і 15 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо терміну на продаж земельних ділянок**

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Внести до розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3 – 4, ст. 27) такі зміни:

- 1) пункт 14 після слів «про ринок земель» доповнити словами «але не раніше 1 січня 2012 року»;
- 2) у пункті 15:

абзац перший після слів «про ринок земель» доповнити словами «але не раніше 1 січня 2012 року»;

абзац другий підпункту «б» після слів «про ринок земель» доповнити словами «але не раніше 1 січня 2012 року».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування*.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН

м. Київ
19 січня 2010 року
№ 1783-VI

*Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 5 лютого 2010 р. № 22. – Прим. ред.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо формування статутних капіталів господарських товариств

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) частину третю статті 86 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 18 – 22, ст. 144) викласти в такій редакції:

«3. Забороняється використовувати для формування статутного фонду товариства бюджетні кошти, кошти, одержані в кредит та під заставу, крім випадків, встановлених законом для банків та інших фінансових установ, а також випадків, передбачених Законом України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» протягом строку його дії. Фінансовий стан засновників – юридичних осіб щодо їх спроможності здійснити відповідні внески до статутного фонду господарського товариства у випадках, передбачених законом, має бути перевірений незалежним аудитором (аудиторською організацією) у встановленому порядку, а майновий стан засновників – громадян має бути підтверджений декларацією про їх доходи і майно, завіреною відповідним податковим органом»;

2) частину третю статті 13 Закону України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, ст. 682; 1994 р., № 3, ст. 11; 2009 р., № 14, ст. 181) викласти в такій редакції:

«Забороняється використовувати для формування статутного (складеного) капіталу бюджетні кошти, кошти, одержані в кредит та під заставу, крім випадків, встановлених законом для банків та інших фінансових установ, а також випадків, передбачених Законом України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» протягом строку його дії».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування*.

Президент України В. ЮЩЕНКО

м. Київ
11 лютого 2010 року
№ 1873-VI

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Перелік пам'яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації»

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Внести зміни до Переліку пам'яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації, затвердженого Законом України «Про Перелік пам'яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 8, ст. 105), згідно з додатком.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування**.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
12 лютого 2010 року
№ 1887-VI

Додаток
до Закону України
від 12 лютого 2010 р. № 1887-VI

ЗМІНИ, які вносяться до Переліку пам'яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації

Включити до Переліку:

Найменування пам'ятки	Час створення	Місце розташування	Охоронний номер
Автономна Республіка Крим			
Будинок колишніх офіцерських зборів	Перша половина XIX сторіччя	м. Сімферополь, вул. К. Лібкнехта, 35	***
Комплекс Юсупівського палацу	XIX – XX сторіччя	Підрозділ Секретаріату Президента України	***
Алуштинська міська рада			
Вілла «Анна»	1908 – 1910 роки	Санаторій «Рабочий уголок»	***
Вілла «Марина»	1912 рік	Там само	***

*Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 26 лютого 2010 р. № 37. – Прим. ред.

**Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 17 березня 2010 р. № 49. – Прим. ред.

*** На момент прийняття цього Закону охоронний номер не присвоєно.

Найменування пам'ятки	Час створення	Місце розташування	Охоронний номер
Ялтинська міська рада			
Садово-парковий і архітектурний комплекс санаторію «Ялта» ЧФ РФ	XIX – XX сторіччя	м. Ялта, вул. Севастопольська, 12/43, санаторій «Ялта» ЧФ РФ	***
Комплекс споруд Лівадійського палацу:	XIX – XX сторіччя	смт Лівадія, вул. Батурина	1221
Великий палац (будівля 1910 – 1911 років), у якому 4 – 11 лютого 1945 року проходила Кримська (Ялтинська) конференція	Там само	Там само	1221/1
Церква Здвиження Хреста Господнього	»	»	1221/2
Палац Фредерікса	»	»	1221/3
Свитський корпус	»	»	1221/4
Паркові споруди та малі архітектурні форми:	»	»	1221/5
Колодязь із химерою	XIX – XX сторіччя	»	1221/5-1
Колона Махмуд-хана	1838 – 1839 роки	»	1221/5-2
Леви парадного входу Великого палацу (2 одиниці)	XIX – XX сторіччя	»	1221/5-3
Ковані ворота Італійського дворика Великого палацу	Там само	»	1221/5-4
Лави мармурові Італійського дворика Великого палацу (6 одиниць)	»	»	1221/5-5
Фонтан в Італійському дворику Великого палацу	»	»	1221/5-6
Фонтан «Марія» в Арабському дворику Великого палацу	»	»	1221/5-7
Фонтан на східному фасаді Великого палацу	»	»	1221/5-8
Фонтан «Лівадія» (з головою баранчика) біля західного фасаду Великого палацу	»	»	1221/5-9
Дивани мармурові на східному фасаді Великого палацу	»	»	1221/5-10
Дзвіниця біля західного фасаду Великого палацу	»	»	1221/5-11
Ваза «з орлами» (на території Лівадійського парку)	»	»	1221/5-12
Постаменти та вази із яшми (портик північного фасаду Великого палацу) (2 одиниці)	»	»	1221/5-13
Комплекс споруд палацу Олександра III:	1880 – 1902 роки	м. Ялта, смт Масандра	4617-AP
Палац Олександра III	Там само	Там само	4617/1-AP
Напівкругла підпірна стіна з арками, вазами, ліхтарними колонами і пристінними фонтанами	»	»	4617/2-AP
Підпірна стіна із чотирьохщаблевими сходами, скульптурами «Сфінкс», вазами і стовпами	»	»	4617/3-AP
Підпірна стіна з вазами і тумбою	»	»	4617/4-AP
Скульптурна група на західному фасаді палацу: дві скульптури «Сатир», дві скульптури «Химера», три чаші фонтанів	»	»	4617/5-AP
Басейн декоративний	»	»	4617/6-AP
Вази на ганку головного входу (6 одиниць)	»	»	4617/7/1-6-AP
Балюстрада з вазами на терасі західного фасаду	»	»	4617/8-AP
Спарені колони	»	»	4617/9-AP
Сходи	»	»	4617/10-AP
Севастопольська міська рада			
Монастир «Шулдан»: 1) великий печерний храм; 2) малий печерний храм; 3) келії, господарські та інші печерні споруди	VIII – XV сторіччя	м. Севастополь, с. Тернівка, 3,0 км на північний захід від села, у неглибокій ущелині	1237-Н
Печерний монастир «Чельтер-Мармара»: 1) храм (руїни); 2) спорудження печерні господарські	Там само	м. Севастополь, с. Тернівка, 2,0 км на захід і північний захід від села, на північному схилі Кара-Кобинської долини	1238-Н

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1099

від 3 лютого 2010 р. № 123
Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:
Внести до постанови Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1099 «Про затвердження Порядку перетворення у процесі приватизації державних, орендних підприємств і підприємств із змішаною формою власності у відкриті акціонерні товариства»* (ЗП України, 1996 р.,

№ 17, ст. 489; Офіційний вісник України, 1997 р., число 17, с. 38, число 33, с. 28; 1999 р., № 9, ст. 335) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 3 лютого 2010 р. № 123

ЗМІНИ, що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 р. № 1099

1. У назві та пункті 1 постанови слова «із змішаною формою власності у відкриті акціонерні товариства» замінити словами «, заснованих на змішаній формі власності, в акціонерні товариства».

2. Порядок перетворення у процесі приватизації державних, орендних підприємств і підприємств із змішаною формою власності у відкриті акціонерні товариства, затверджений зазначеною постановою, викласти у такій редакції:

«ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 11 вересня 1996 р. № 1099
(у редакції постанови Кабінету Міністрів
України від 3 лютого 2010 р. № 123)

ПОРЯДОК

перетворення у процесі приватизації державних, орендних підприємств і підприємств, заснованих на змішаній формі власності, в акціонерні товариства

1. Цей Порядок визначає процедуру перетворення у процесі приватизації державних, орендних підприємств і підприємств, заснованих на змішаній формі власності (на базі об'єднання майна різних форм власності), в акціонерні товариства.

2. З боку держави засновниками акціонерних товариств, утворених на базі майна підприємств, зазначених у пункті 1 цього Порядку, є Фонд державного майна, його регіональні відділення та представництва в районах і містах, органи приватизації Автономної Республіки Крим, що становлять єдину систему державних органів приватизації України (далі – державні органи приватизації), а з боку орендаря – господарське товариство, утворене орендарями.

3. Рішення про перетворення підприємств, зазначених у пункті 1 цього Порядку, в акціонерні товариства та затвердження їх статутів приймається на підставі планів приватизації підприємств у десятиденний строк з дня їх затвердження:

державними органами приватизації – щодо державних підприємств (шляхом видання наказу державного органу приватизації);

державними органами приватизації разом з іншими засновниками – щодо орендних підприємств і підприємств,

заснованих на змішаній формі власності (шляхом видання протоколу установчих зборів засновників).

4. Керівник підприємства у тижневий строк з дня затвердження статуту акціонерного товариства подає державному реєстратору за місцезнаходженням юридичної особи документи відповідно до законодавства.

5. Акціонерне товариство з моменту державної реєстрації стає правонаступником прав і обов'язків підприємства, що приватизується, відповідно до передавального балансу.

6. До скликання загальних зборів акціонерів виконання обов'язків голови та членів виконавчого органу товариства (правління) покладається на:

керівника державного підприємства, що перетворюється в акціонерне товариство згідно з цим Порядком, та посадових осіб, визначених державним органом приватизації за поданням відповідних міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;

керівника орендного підприємства або підприємства, заснованого на змішаній формі власності, та посадових осіб, визначених державним органом приватизації разом з іншими засновниками відповідно до протоколу установчих зборів засновників.

Перші загальні збори акціонерів скликаються протягом одного року з дня державної реєстрації акціонерного товариства, утвореного згідно з цим Порядком.

7. Особа, що виконує обов'язки голови та членів виконавчого органу товариства (правління), у тижневий строк з дня державної реєстрації цього товариства подає в установленому порядку до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку або її територіального органу заяву про реєстрацію випуску акцій та документи, необхідні для такої реєстрації.

8. Реєстрацію випуску акцій акціонерного товариства, утвореного згідно з цим Порядком, здійснює Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку або її територіальні органи в місячний строк з дня надходження відповідних документів.

9. Продаж акцій утвореного згідно з цим Порядком акціонерного товариства, що належать державі, здійснюється відповідним державним органом приватизації згідно з планом приватизації (планом розміщення акцій).».

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 1996, № 12, с. 20 – 21. – Прим. ред.

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про внесення змін до Порядку відчуження об'єктів державної власності

від 2 березня 2010 р. № 220
Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:
Внести до Порядку відчуження об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 червня 2007 р. № 803* (Офіційний вісник

України, 2007 р., № 43, ст. 1714; 2008 р., № 6, ст. 146, № 28, ст. 874; 2009 р., № 48, ст. 1624), зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 2 березня 2010 р. № 220

ЗМІНИ, що вносяться до Порядку відчуження об'єктів державної власності

1. В абзаці сьомому пункту 2 слова «яка уклала договір про продаж майна, що перебуває в державній власності, з Фондом державного майна» замінити словами «яка визначається на конкурентних засадах в установленому Фондом державного майна порядку».

2. У пункті 13:

друге речення абзацу третього виключити;

в абзаці четвертому слова «яка уклала договір про продаж майна, що перебуває у державній власності, з Фондом державного майна» замінити словами «яка визначається на конкурентних засадах в установленому Фондом державного майна порядку».

3. У пункті 15 слова «які уклали з Фондом державного майна договір про продаж майна, що перебуває у державній власності» замінити словами «які визначені на конкурентних засадах в установленому Фондом державного майна порядку».

4. Пункт 32 виключити.

5. Пункт 34 доповнити абзацом такого змісту:

«коли після оголошення початкової вартості продажу учасники не висловлюють бажання придбати об'єкт за оголошеною початковою вартістю.»

6. Пункт 47 після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Зміна умов продажу, включаючи початкову вартість, у разі повторного продажу на аукціоні майна, визначеного в абзаці другому пункту 6 цього Порядку, додатково погоджується з Фондом державного майна у порядку, встановленому Фондом державного майна та Мінекономіки.»

У зв'язку з цим абзаци третій – п'ятий вважати відповідно абзацами четвертим – шостим.

7. Додаток 3 до Порядку викласти в такій редакції:

«Додаток 3 до Порядку

ЗВІТ

за результатами відчуження та використання коштів, отриманих від продажу майна

Найменування, місцезнаходження суб'єкта господарювання	Найменування, інвентарний номер об'єкта продажу	Найменування суб'єкта управління, який надав згоду на відчуження	Номер та дата прийняття документа, яким надано згоду на відчуження	Найменування, місцезнаходження організатора аукціону, біржі	Підстави, з яких аукціон не відбувся	Найменування суб'єкта управління, який надав згоду на зменшення початкової вартості, номер і дата прийняття документа	Підстави для зменшення початкової вартості, розмір зменшення (відсотків)	Найменування, місце знаходження покупця	Номер, дата реєстрації договору купівлі-продажу	Вартість майна за результатами незалежної оцінки (початкова вартість з урахуванням податку на додану вартість), гривень	Початкова вартість з урахуванням податку на додану вартість та розміру її зменшення, гривень	Сума коштів, отриманих від продажу, номер рахунка	Використання коштів згідно з техніко-економічним обґрунтуванням		Фактичне використання коштів		
													Призначення	Сума	Призначення	Сума	
Усього																	

Керівник суб'єкта господарювання

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали та прізвище)

МП».

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2009 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави

від 22 березня 2010 р. № 274
Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:
1. Затвердити базовий норматив відрахування частки

прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2009 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави (далі – базовий норматив), у розмірі 30 відсотків.

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2007, № 8, с. 48 – 54. – Прим. ред.

2. Фондові державного майна довести базовий норматив до суб'єктів управління корпоративними правами держави.

3. Фондові державного майна, міністерствам та іншим суб'єктам управління корпоративними правами держави у разі невиплати господарським товариством дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у

2009 році до 1 липня 2010 р. вжити заходів до розірвання контракту з керівником такого господарського товариства.

4. Уповноважити Фонд державного майна надавати роз'яснення з питань застосування базового нормативу.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Деякі питання збереження об'єктів державної власності

від 11 лютого 2010 р. № 318-р

Київ

З метою збереження об'єктів державної власності та недопущення здійснення неправомірних дій щодо заволодіння ними:

1. Центральним органам виконавчої влади, іншим суб'єктам управління об'єктами державної власності, у тому числі Національним та галузевим академіям наук:

вжити заходів до повернення об'єктів державної власності, стосовно яких виявлені факти незаконного заволодіння, та забезпечити в установленому порядку представництво інтересів держави в судах у разі виявлення таких фактів;

провести перевірки дотримання керівниками державних підприємств, установ та організацій умов укладених з ними контрактів в частині забезпечення виконання показників ефективності використання державного майна та вжити відповідних заходів;

забезпечити оформлення державних актів на право постійного користування земельними ділянками, на яких розташовані державні підприємства, установи та організації;

запровадити проведення щокварталу аналізу стану фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки на підставі їх фінансової звітності згідно з Методикою аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженою Міністерством фінансів.

2. Державному департаменту з питань банкрутства посилити контроль за дотриманням ліцензійних умов провадження господарської діяльності арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

У разі виявлення фактів порушення арбітражними керуючими (розпорядниками майна, керуючими санацією, ліквідаторами) ліцензійних умов вжити в установленому порядку заходів до анулювання ліцензій.

3. Фондові державного майна разом з Міністерством фінансів, Міністерством економіки, Міністерством промислової політики, Міністерством транспорту та зв'язку, Міністерством аграрної політики та Міністерством юстиції опрацювати питання щодо внесення до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» та інших законодавчих актів змін щодо заборони передачі в оренду цілісних майнових комплексів державних підприємств, установ та організацій.

4. Державному комітетові із земельних ресурсів разом із заінтересованими центральними органами виконавчої влади та іншими суб'єктами управління об'єктами державної власності, у тому числі Національними та галузевими академіями наук, не допускати погодження документів, прийняття рішень, на підставі яких може здійснюватися відчуження з державної власності земельних ділянок, наданих у постійне користування державним підприємствам, установам та організаціям (крім земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації, та земельних ділянок, відчуження яких здійснюється для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності), до законодавчого врегулювання питання щодо визначення порядку їх відчуження.

Прем'єр-міністр України Ю. ТИМОШЕНКО

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

НАКАЗ

від 1 лютого 2010 р. № 133

Про внесення змін до Порядку надання державними органами приватизації згоди на подальше відчуження та передачу в заставу об'єктів, обтяжених зобов'язаннями їх власників перед державою

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 лютого 2010 р. за № 185/17480

Відповідно до статті 27 Закону України «Про приватизацію державного майна» та з метою врегулювання особливостей погодження подальшого відчуження цілісного майнового комплексу, окремого індивідуально визначеного майна та уточнення переліку відповідних документів НАКАЗУЮ:

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2001, № 6, с. 10 – 12; 2003, № 12, с. 43 – 45; 2005, № 8, с. 62 – 63. – *Прим. ред.*

1. Унести до Порядку надання державними органами приватизації згоди на подальше відчуження та передачу в заставу об'єктів, обтяжених зобов'язаннями їх власників перед державою*, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 30.03.2001 № 500, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.04.2001 за № 370/5561, такі зміни:

1.1. У пункті 2.2 розділу 2:

абзаци третій – п'ятий викласти у такій редакції:

«документи стосовно виконання умов договору купівлі-продажу об'єкта приватизації та рішень судів (господарських судів) щодо санкцій, передбачених чинним законодавством та умовами договору;

проект договору подальшого відчуження або договір подальшого відчуження, укладений за відкладальною умовою щодо набрання ним чинності після погодження органом приватизації подальшого відчуження об'єкта;

документи, передбачені розділами 3 (у разі відчуження пакета акцій), 4 (у разі відчуження об'єкта незавершеного будівництва), 5 (у разі відчуження цілісного майнового комплексу та окремого індивідуально визначеного майна), 6 (у разі внесення об'єкта до статутного капіталу іншого господарського товариства), 7 (у разі застави об'єкта)».

1.2. У розділі 3:

1.2.1. У абзаці першому пункту 3.1 слова «крім пакетів акцій енергетичних компаній» виключити.

1.2.2. Пункт 3.2 виключити.

У зв'язку з цим пункт 3.3 уважати відповідно пунктом 3.2.

1.3. Доповнити Порядок після розділу 4 новим розділом 5 такого змісту:

«Розділ 5. Особливості погодження подальшого відчуження цілісного майнового комплексу та окремого індивідуально визначеного майна

У разі звернення за погодженням подальшого відчуження цілісного майнового комплексу або окремого індивідуально визначеного майна разом із документами, зазна-

ченими в розділі 2 цього Порядку, до органу приватизації подаються:

нотаріально засвідчені копії установчих документів претендента;

засвідчені в установленому законодавством порядку документи (підписані і скріплені печаткою), які підтверджують відповідність претендента кваліфікаційним, а також іншим вимогам до покупця, якщо такі вимоги були визначені органом приватизації під час продажу об'єкта».

У зв'язку з цим розділи 5 – 8 уважати відповідно розділами 6 – 9.

2. Департаменту договірному менеджменту (Ю. В. Нікітін) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Департаменту офіційних друкованих видань та міжнародної інтеграції (Н. А. Путівська) після державної реєстрації цього наказу в Міністерстві юстиції України забезпечити його опублікування в «Державному інформаційному бюлетені про приватизацію».

4. Цей наказ набирає чинності через 10 днів після його державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови Фонду О. Ю. Потімкова

В. о. Голови Фонду Д. ПАРФЕНЕНКО

ЗАРЕЄСТРОВАНО

в Міністерстві юстиції України
4 серпня 2009 р. за № 724/16740

МЕТОДИКА

товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів*

7. Визначення вартості КТЗ

7.53.9. Підставою для зниження вартості КТЗ унаслідок його аварійних пошкоджень або розукомплектування є обов'язкове підтвердження цього факту в супровідних документах на момент перетину митного кордону України (в декларації, документах на придбання КТЗ або в довідці поліції про дорожньо-транспортну пригоду під час переміщення КТЗ до митного кордону України) та в акті про проведення митного огляду.

Якщо проводиться експертне дослідження (експертиза) пошкодженого КТЗ, наявність фотографій обов'язкова.

7.53.10. Визначення вартості відновлювального ремонту для КТЗ, що ввозяться на митну територію України, має такі особливості:

нормативи трудомісткості заміни пошкоджених деталей і їх пофарбування приймаються за даними виробника КТЗ, а ремонту – за даними, наведеними в додатку 7;

нормативи трудомісткості з усунення перекосів кузова КТЗ іноземного виробництва приймаються за аналогом з КТЗ виробництва країн СНД (якщо інше не визначено в нормативних, технологічних документах);

надбавки на ремонтні роботи, передбачені підпунктом 8.5.5 цієї Методики, залежно від строку експлуатації КТЗ не нараховуються;

вартість матеріалів для ремонту приймається за даними виробника КТЗ, виробника лакофарбових та інших ма-

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства юстиції України,
Фонду державного майна України

24.11.03 № 142/5/2092

*(у редакції наказу Міністерства юстиції України,
Фонду державного майна України
від 24.07.09 № 1335/5/1159)*

теріалів або відповідно до підпункту 8.5.9 пункту 8.5 цієї Методики;

рекомендована вартість однієї нормо-години ремонтних робіт для КТЗ, які ввозять на митну територію України, визначається за даними таблиці 6.3 додатка 6.

7.53.11. Вартість складників КТЗ, які ввозяться на митну територію України, визначається за формулами (14), (15) відповідно до цін на нові складові частини та вартісні значення КТЗ у країні придбання або в провідних країнах-експортерах з урахуванням вимог пунктів 7.36 – 7.41, 7.44, 7.45 та підпункту 7.53.3 пункту 7.53 цієї Методики.

7.53.12. За вартість нової складової частини приймається її ціна у дилера виробника КТЗ, а також з комп'ютерних програмних продуктів, за даними виробників КТЗ і довідкової літератури, зокрема наведеної в додатку 8, та з ресурсів мережі Інтернет з дотриманням вимог підпункту 7.53.5 пункту 7.53 цієї Методики.

Якщо ціна складника, що декларується, невідома, допускається прийняття ціни складника аналогічного КТЗ відповідно до пункту 7.12 цієї Методики.

7.53.13. Під час визначення вартості кузова КТЗ, що ввозиться на митну територію України, враховується той факт, що виробники КТЗ зарубіжних країн (крім СНД) постачають як самостійну складову частину лише несучу частину кузова (каркас) без дверей, капота, кришки багажника, знімних крил, оббивки, обладнання та інших складників, що кріпляться до кузова.

Виятки з цього правила зазначаються у нормативно-технічних актах виробника та у довідковій літературі, посилення на яку експертом (оцінювачем) є обов'язковим.

*Продовження. Початок у «Державному інформаційному бюлетені про приватизацію», 2010, № 1, с. 42 – 62. – Прим. ред.

Якщо для митного оформлення представлено кузов КТЗ іноземного виробництва з деякими деталями і складальними одиницями, то його вартість, з урахуванням вимог підпункту 7.53.11 пункту 7.53 цієї Методики, визначається за формулою

$$C_{нд} = C_{н} + C_{ск}, \quad (20)$$

де $C_{нд}$ – вартість нового кузова зі складальними одиницями, що ввозиться на митну територію України, в країні придбання або в провідних країнах-експортерах; $C_{н}$ – ціна нового кузова, що ввозиться на митну територію України, в країні придбання або в провідних країнах-експортерах; $C_{ск}$ – вартість складників, встановлених на кузов, у країні придбання або в провідних країнах-експортерах.

Кузови КТЗ виробництва країн СНД оцінюються відповідно до їхньої фактичної комплектності, яка визначена виробником, з урахуванням цін його дилерів.

7.53.14. У разі визначення фізичного зносу кузова, що ввозиться на митну територію України, за формулою (15) коригування значення C здійснюється тільки за ознаками наявності або відсутності на ньому корозійних пошкоджень і факту відновлювального ремонту.

У разі визначення фізичного зносу двигуна, що ввозиться на митну територію України, за формулою (15) коригування значення C здійснюється тільки за ознаками, що свідчать про потребу його ремонту.

8. Визначення вартості матеріального збитку, завданого власнику КТЗ

8.1. Для визначення вартості матеріального збитку, завданого власнику КТЗ, застосовуються витратний підхід і метод калькуляції вартості відновлювального ремонту.

8.2. Вартість матеріального збитку $У$, завданого власнику КТЗ, визначається такою, що дорівнює ринковій вартості КТЗ на момент пошкодження за наявності однієї з нижчезазначених умов:

а) якщо незважаючи на принципи внеску та найбільш ефективного використання вартість відновлювального ремонту КТЗ не менша за його ринкову вартість,

$$C_{вр} > C, \quad (21)$$

де $C_{вр}$ – вартість відновлювального ремонту, грн.;

б) якщо сума вартості відновлювального ремонту з урахуванням коефіцієнта фізичного зносу КТЗ і втрати товарної вартості не менша за ринкову вартість КТЗ за умови, що $C_{вр} < C$,

$$C_{врз} + ВТВ > C, \quad (22)$$

$$C_{врз} = C_p + C_m + C_c \cdot (1 - E_3), \quad (23)$$

де C_p – вартість ремонтно-відновлювальних робіт, грн.; C_m – вартість необхідних для ремонту матеріалів, грн.; C_c – вартість нових складників, що підлягають заміні під час ремонту, грн.; $ВТВ$ – величина втрати товарної вартості;

в) якщо неможливо відновити КТЗ відповідно до технічних вимог виробника.

8.3. В інших випадках вартість матеріального збитку визначається як сума вартості відновлювального ремонту з урахуванням значення коефіцієнта фізичного зносу складників КТЗ ($C_{врз}$) та величини $ВТВ$ за формулою

$$У = C_p + C_m + C_c \cdot (1 - E_3) + ВТВ. \quad (24)$$

8.4. До вартості матеріального збитку, який визначається під час оцінки, не включаються витрати власника КТЗ, пов'язані з транспортуванням, зберіганням КТЗ, оплатою за експертні дослідження, поштовими витратами, викликом сторін для технічного огляду КТЗ та іншими витратами.

8.5. Калькуляція вартості відновлювального ремонту складається за результатами технічного огляду КТЗ.

Якщо КТЗ на момент технічного огляду відновлено повністю або частково, то калькуляція відновлювального ре-

монту не складається, а надається повідомлення замовнику оцінки про неможливість проведення дослідження.

8.5.1. Умови щодо визначення вартості відновлювального ремонту без технічного огляду КТЗ зазначені в пункті 5.1 цієї Методики.

У зазначених у пункті 5.1 цієї Методики випадках орган (посадова особа), що здійснює судове чи досудове слідство, визначає обсяги ремонтних робіт з відновлення КТЗ або характер і обсяг його пошкоджень.

8.5.2. Вартість відновлювального ремонту визначається за формулою

$$C_{вр} = C_p + C_m + C_c. \quad (25)$$

8.5.3. Вартість ремонтно-відновлювальних робіт C_p може визначитися як добуток від трудомісткості ремонту в нормо-годинах і вартості нормо-години ремонтно-відновлювальних робіт регіональної.

Визначення необхідних ремонтних операцій, а також трудомісткості ремонту приймається на підставі нормативних документів виробника КТЗ або розроблених на замовлення (за участю) виробника КТЗ. У разі відсутності даних виробника про застосування конкретних ремонтних операцій слід керуватися вимогами державних стандартів України, галузевих стандартів України та міжнародних стандартів, галузевих стандартів і технічних умов СРСР та УРСР, інших нормативних документів, чинних в Україні.

Рішення про заміну складових частин КТЗ приймається у разі неможливості їх відновлення відповідно до технічних вимог або в разі економічної недоцільності їх відновлення (ремонту).

Для визначення вартості ремонтно-відновлювальних робіт кузовних складників легкових КТЗ іноземного виробництва, а також кузовів (кабін), рам вантажівок, автобусів, причепів, металевих складників мототехніки допускається використання оціночної трудомісткості відновлювального ремонту складових частин кузовів, кабін та рам КТЗ (додаток 7).

Трудомісткість усунення перекосів кузова КТЗ іноземного виробництва приймається за аналогічним КТЗ виробництва країн СНД, якщо інше не передбачено нормативними документами, зазначеними вище.

8.5.4. Для оцінки трудомісткості робіт із розбирання-складання слід виходити з такого співвідношення трудовитрат: трудомісткість розбирання – 30 %, трудомісткість складання – 70 % від повного обсягу робіт.

8.5.5. До нормативів трудомісткості на роботи з ремонту (за винятком операцій з пофарбування, механічної обробки, прибирання, миття та регулювально-діагностичних операцій) КТЗ виробництва країн СНД передбачаються надбавки залежно від строку їх експлуатації:

- 5 – 8 років – 10 %;
- понад 8 років – 20 %.

8.5.6. У разі документального підтвердження відновлення КТЗ чи його складової частини на спеціалізованому для даної моделі КТЗ підприємстві розрахунки вартості ремонтно-відновлювальних робіт проводяться на підставі вартості однієї нормо-години ремонтних робіт цього підприємства.

Якщо документальне підтвердження відновлення КТЗ на спеціалізованому для даної моделі КТЗ підприємстві відсутнє або на підприємстві не застосовуються норми праці у нормо-годинах ремонтно-відновлювальних робіт, то використовується вартість однієї нормо-години ремонтно-відновлювальних робіт регіональна за даними довідкової літератури, зокрема довідника «Бюлетень автотоварознавця» (періодичний довідник).

Прийнята вартість однієї нормо-години ремонтно-відновлювальних робіт не повинна бути більша, ніж відповідна вартість на спеціалізованому для даної моделі КТЗ підприємстві.

8.5.7. Для визначення обсягу робіт з пофарбування слід виходити з необхідності цілісного (якщо інше не передба-

чено технологією виробника КТЗ чи виробника лакофарбових матеріалів) пофарбування усіх заміненіх або відновлених складників, а також тих, які стикаються з ними, якщо внаслідок згаданих операцій їхня поверхня пошкоджується.

8.5.8. Якщо пофарбуванню підлягає не менш як 50 % поверхні КТЗ залежно від обсягу і характеру пошкоджень, то до розрахунку вартості робіт з пофарбування включається або повне пофарбування зовнішніх і внутрішніх поверхонь кузова, або пофарбування тільки зовнішньої поверхні.

8.5.9. Кількість та вартість необхідних для ремонту матеріалів визначаються за інформацією довідкової літератури та комп'ютерних програм, розроблених за даними виробника КТЗ або за даними виробника лакофарбових (основних) і допоміжних матеріалів (додаток 8).

У разі відсутності довідкової бази, яка регламентує кількість та вартість матеріалів для пофарбування, антикорозійної і протишумової обробки кузова (кабіни), вартість матеріалів для виконання лакофарбового покриття визначається залежно від вартості робіт з пофарбування за такими відсотками:

60 % – 70 % – у разі покриття меламіноалкідними емалями;

100 % – 110 % – у разі покриття емалями з ефектом «металік»;

120 % – 130 % – у разі покриття емалями з ефектом «перламутр».

Вартість матеріалів для захисту кузова від корозії дорівнює 40 % – 50 % від вартості робіт з відповідної обробки кузова.

8.5.10. Дані про вартість складових частин КТЗ, які підлягають заміні, беруть відповідно до додатка 8, інформаційного забезпечення від виробника КТЗ, а також інших джерел, які містять у собі необхідну інформацію щодо оригінальних складників.

8.5.11. До оригінальних складових частин належать:

складові, які поставляє виробник КТЗ до своєї сервісної мережі пунктів технічного обслуговування та гарантійного ремонту або уповноважених ним суб'єктів підприємницької діяльності;

складові, які поставляє виробник складових частин виробнику КТЗ, який їх продає, зокрема своїм дистриб'юторам;

складові, які не поставляють відповідному виробнику КТЗ, проте виготовляють згідно з технічними умовами і виробничими стандартами виробника КТЗ.

Пріоритетними є дані про вартість складових частин, які поставляє виробник КТЗ у мережу своїх офіційних дилерів у регіоні.

8.5.12. Вартість складових частин КТЗ за даними іноземних джерел інформації, зокрема зазначених у додатку 8, коригується з урахуванням увізного мита (якщо КТЗ виготовлено за межами України), податків, зборів і інших обов'язкових платежів.

Коефіцієнт коригування вартості складових частин, матеріалів, що застосовується до ціни дилерів у провідних країнах-експортерах КТЗ, розраховується на дату оцінки за таким алгоритмом. Складові частини поділяються на групи (кузовні складники та оперення; складники зі скла та пластмаси; складники внутрішньої оббивки салону; вузли та агрегати; шини пневматичні). Для кожної групи розраховується коефіцієнт коригування вартості як співвідношення відомої ціни складової частини в Україні до ціни дилерів у провідній країні-експортері КТЗ. За наявності декількох складових частин у групі розраховується середнє арифметичне значення коефіцієнта.

У разі неможливості розрахунку коефіцієнта коригування вартості складових частин, матеріалів за наведеним алгоритмом його значення приймається за рекомендаціями в довідковій літературі, зокрема в довіднику «Бюлетень авторозривача» (періодичний довідник).

8.5.13. Якщо виявити дефекти на прихованих частинах складників неможливо при візуальному методі обстеження КТЗ, визначення обсягів відновлювальних робіт пошкодженого КТЗ (наприклад, трансмісії чи силового агрегату, які знаходяться у зоні аварійного пошкодження, а також на малодоступних для огляду елементах кузова автомобіля), то всі припущення щодо прихованих пошкоджень фіксуються фахівцем у дослідженні. Роботи з усунення цих пошкоджень не включаються до вартості відновлювального ремонту до підтвердження необхідності виконання ремонтних робіт.

У разі підозри щодо наявності прихованих дефектів складників, які містяться в зоні аварійного пошкодження КТЗ, до вартості відновлювального ремонту можуть бути включені витрати на їх дефектування (демонтавання, розбирання тощо).

8.5.14. До вартості матеріалів включається вартість крипильних деталей в обсязі до 2 % загальної вартості замінованих складників, що мають такі деталі.

8.5.15. У разі відсутності технологічної документації з ремонту або нормативної документації щодо трудомісткості ремонту певного типу КТЗ, зокрема автобуса, причепа, напівпричепа, КТЗ спеціального чи спеціалізованого призначення, вартість відновлювального ремонту такого КТЗ може визначатися за фактичними витратами ремонтного підприємства з подальшим коригуванням вартості складників на величину коефіцієнта фізичного зносу.

Калькуляція ремонтного підприємства може бути скоригована лише в частині зносу та вартості оригінальних складників, вартості матеріалів (у тому числі і лакофарбових) з врахуванням вимог цієї Методики, інших об'єктивних даних щодо виконання ремонту відповідно до принципу заміщення.

8.6. Величина *ВТВ* характеризує фізичний знос, який виникає у разі пошкодження КТЗ і відповідного ремонту унаслідок передчасного погіршення товарного (зовнішнього) вигляду, а також унаслідок зниження міцності чи довговічності окремих елементів складових частин, захисних властивостей покриттів або застосування для ремонту складових частин, які були в ужитку чи в ремонті.

8.6.1. Величина *ВТВ* нараховується у разі потреби проведення ремонтних робіт з відновлення пошкоджених складових частин усіх типів КТЗ.

8.6.2. Величина *ВТВ* КТЗ не нараховується:

а) якщо строк експлуатації легкових автомобілів перевищує 5 років для КТЗ виробництва країн СНД, 7 років – для інших КТЗ;

б) якщо легкові автомобілі експлуатуються в інтенсивному режимі (фактичний пробіг щонайменше вдвічі більший за нормативний), а строк експлуатації перевищує:

3,5 року – для КТЗ виробництва країн СНД;

5 років – для інших КТЗ;

в) якщо строк експлуатації вантажних КТЗ, причепів, напівпричепів та автобусів перевищує 3 роки для КТЗ виробництва країн СНД та 4 роки – для інших КТЗ;

г) якщо строк експлуатації мототехніки перевищує 5 років;

г) у разі заміни кузова до оцінюваних пошкоджень;

д) якщо КТЗ раніше був аварійно пошкоджений або є корозійно руйнуванням;

е) у разі заміни окремих складників, що не потребують пофарбування та не погіршують зовнішній вигляд КТЗ (скло, фари, бампери, декоративні накладки, пневматичні шини, зовнішня і внутрішня фурнітура тощо).

Якщо, крім зазначених складників, пошкоджені складові кузова та оперення, розрахунок величини *ВТВ* повинен ураховувати всі пошкодження складників у комплексі;

є) якщо КТЗ був виданий громадянину безкоштовно через органи соціального захисту населення (крім випадків, коли нараховування *ВТВ* здійснюється за завданням особи або органу, які призначили експертизу);

ж) у разі визначення коефіцієнта фізичного зносу для його складників відповідно до вимог пункту 7.44 цієї Методики;
 з) якщо КТЗ раніше був перефарбований зовні.
 8.6.3. Розрахунок величини *ВТВ* здійснюється за формулою

$$ВТВ = \frac{X}{100} \cdot (C_p + C_{вр}), \quad (26)$$

де *X* – коефіцієнт втрати товарної вартості, який визначається згідно з додатком 9 за співвідношеннями *A* і *B*; *C* – ринкова вартість подібного непошкодженого КТЗ, грн.

Відношення вартості відновлювального ремонту до ринкової вартості КТЗ (*A*) визначається за формулою

$$A = C_{вр} / C. \quad (27)$$

Якщо відношення *A* має значення до 0,03, величина *ВТВ* прирівнюється до вартості відновлювального ремонту.

Відношення вартості ремонтних робіт до сумарної вартості заміненних складників КТЗ і матеріалів (*B*) визначається за формулою

$$B = \frac{C_p}{C_c + C_m}, \quad (28)$$

де *C_p* – вартість ремонтно-відновлювальних робіт, грн.; *C_c* – вартість складників, необхідних для заміни під час ремонту, грн.; *C_m* – вартість необхідних для ремонту матеріалів, грн.

Начальник Управління експертного забезпечення правосуддя Міністерства юстиції України Л. М. ГОЛОВЧЕНКО

Директор Департаменту оціночної діяльності Фонду державного майна України В. В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

Додаток 1
 до Методики товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів

**ЗРАЗОК ВИСНОВКУ ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ З ОЦІНКИ КТЗ
 ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ЗБОРІВ ДО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ**

Дані про суб'єкт, що здійснює оцінку

ВИСНОВОК

№ _____

експертного автотоварознавчого дослідження з оцінки транспортного засобу

Складений _____

(дата)

_____ до _____ надійшла заява від гр. Рогожинської І. О.

(дата) (найменування юридичної особи, що здійснює оцінку)
 щодо визначення ринкової вартості колісного транспортного засобу (КТЗ).

Оцінка виконана	Галенком Андрієм Володимировичем
Номер свідоцтва судового експерта і власні дані експерта (спеціаліста)	№ 264 від 27 грудня 2002 року, видане Міністерством юстиції України; має вищу технічну освіту, кваліфікацію судового експерта-автотоварознавця, стаж експертної діяльності судового експерта з 2002 року
Номер посвідчення і власні дані оцінювача	МФ № 2618 від 11 грудня 2004 року, видане Фондом державного майна України і колективним підприємством «Інформаційно-консультаційний центр» (Українське товариство оцінювачів), свідоцтво Фонду державного майна України про реєстрацію в Державному реєстрі оцінювачів від 9 березня 2005 року № 2400. Кваліфікація за напрямом «Оцінка об'єктів у матеріальній формі» і спеціалізацією «Оцінка дорожніх транспортних засобів»
Належність до саморегульованої організації оцінювачів	Член Союзу експертів України

Нормативно-правові акти та довідкові джерела інформації, використані під час дослідження:
 1. Методика товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів, затверджена наказом Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.11.2003 № 142/5/2092, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 24.11.2003 за № 1074/8395 (у редакції наказу Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.07.2009 № 1335/5/1159) (далі – Методика).

2. Національний стандарт № 1 «Загальні принципи оцінки майна та майнових прав», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.03 № 1440.

3. «Бюлетень автотоварознавця». Періодичний довідник. Випуск № _____. Міністерство юстиції України, Донецький науково-дослідний інститут судових експертиз, Інформаційно-обчислювальний центр Союзу експертів України, Донецьк, 20__ р./____ с.

4. Комп'ютерна програма «Auto VIN». Науково-дослідне бюро судових експертиз «Сантодор», Київ, 20__ р.

5. Комп'ютерна програма «Каталог двигунів». Донецький науково-дослідний інститут судових експертиз, Інформаційно-обчислювальний центр Союзу експертів України, Донецьк, 20__ р.

Дослідження

Метою цього дослідження є визначення ринкової вартості (база оцінки) КТЗ.

Визначення термінів, що застосовуються в цьому дослідженні, а також підходів, методів та принципів, що використовуються під час оцінки КТЗ, наведено в нормативно-правових актах з питань оцінки майна.

Технічним оглядом КТЗ, дослідженням наданих реєстраційних документів встановлено:

Тип КТЗ	Легковий седан
Марка, модель, модифікація КТЗ	Toyota Corolla XLi, дв. 1.3i, 4 дв., 5MT (E10)
Ідентифікаційний номер (VIN)	JT153EEA100276750
Реєстраційний номер	АН 5735 АА
Робочий об'єм двигуна, см ³	1332
Рік випуску (згідно зі свідоцтвом про реєстрацію)	1997
Свідоцтво про реєстрацію	ЯНВ № 362362
Дата видачі свідоцтва про реєстрацію	3 січня 1997 року

Прийнята дата виготовлення КТЗ	3 січня 1997 року
Дата оцінки	3 січня 2007 року
Колір КТЗ	Синій
Власник	Рогожинська Ірина Олександрівна
Дата огляду	3 січня 2007 року

Рік виготовлення КТЗ визначено з урахуванням даних ідентифікаційного номера та дати видачі реєстраційних документів відповідно до вимог розділів 1, 4 Методики. Робочий об'єм двигуна КТЗ визначено згідно з даними виробника про модель двигуна.

Обмеження щодо достовірності дослідження

Висновки цього дослідження є достовірними за таких умов:
 ідентифікаційний номер КТЗ та номер двигуна, що містить інформацію, яка необхідна для ідентифікації КТЗ, а також дані, що зазначені у свідцтві про реєстрацію КТЗ, є достовірними. Підтвердження автентичності номерів та технічних документів – це виняткове право криміналістичної експертизи, що не поширюється на компетенцію спеціаліста з оцінки КТЗ;
 показання одометра (лічильника пробігу) КТЗ відповідають його дійсному пробігу, а одометр не піддавався впливу з метою фальсифікації його показань.

Визначення ринкової вартості дорожнього транспортного засобу

На основі зовнішнього візуального огляду транспортного засобу встановлені такі фактори, що використовуються у розрахунку вартості та зведені у таблиці 1:

Таблиця 1

Параметр	Показник	Підтверджувальний документ
Загальний технічний стан	КТЗ на ходу та його технічний стан відповідає терміну експлуатації і пробігу	Фото № 1. Загальний вигляд КТЗ
Комплектність	Базова	–
Додатково встановлене обладнання	Відсутнє	–
Оновлені складові	Відсутні	–
Показання одометра, км	131589	Фото № 2. Показання одометра

Фактори, що впливають на процент зниження вартості КТЗ

Назва	Нормативний процент коригування вартості КТЗ	Прийнятий процент коригування вартості КТЗ	Підтверджувальний документ
КТЗ експлуатувався в режимі таксі	10,0	10,0	Додаток 2. Довідка з підприємства
КТЗ має сліди відновлювального ремонту двох складників кузова	4,0	4,0	Фото № 3. Крило переднє праве, капот
КТЗ має складові частини, які потребують ремонту (окрім заміни)	до 15,0	5,0	Фото № 4. Патьоки олії на двигуні
Разом, %	–	19,0	[1, табл. 4.1]
КТЗ має корозійні пошкодження складових частин кузова			
Передок кузова: бризковики передніх крил	2,0	2,0	Фото № 5. Бризковик передній правий
Оперення: крило знімне	0,5	0,5	Фото № 6. Крило переднє праве
Забруднення, пошкодження, потертості оббивки салону (даху, стояків, боковин, полиць, дверей)	1,0	1,0	Фото № 7. Забруднення оббивки даху
Разом, %	–	$-3,5 / 2 = -1,75$	[1, табл. 4.2]
Разом процент додаткового збільшення (зменшення) ринкової вартості КТЗ, що залежить від умов його догляду, зберігання, використання тощо D_3 , %	$19 + 1,75 = -20,75$		

На основі аналізу довідкових даних щодо даного транспортного засобу встановлені такі показники, зведені в таблиці 2:

Таблиця 2

Показник	Умове позначення	Значення	Підтверджувальний документ
Середня по Україні ціна купівлі ідентичного КТЗ, який був у використанні, за інформацією з довідкової літератури	C_d	7 200 доларів США, що при курсі НБУ на дату оцінки 1:5,05 становить 36 360 грн.	[3, с. 804]
Коефіцієнт ринку регіону для даної моделі	K	1,03	[1, додаток 3, табл. 3.2]
Строк експлуатації, років	T	10	Додаток 1. Копія свідцтва про реєстрацію
Пробіг КТЗ, прийнятий для розрахунку, км	L_f	131 589	Фото № 2
Фактичний середньорічний пробіг, км		$L_f / T = 131589 / 10 = 13159$	
Нормативний середньорічний пробіг, км		15200	[3, с.804]
Різниця між нормативним та фактичним середньорічними пробігами, км		$15200 - 13159 = 2041$	
Коефіцієнт коригування середньоринкової ціни за величиною пробігу, %	G_k	+3,1	[3, табл.5]

Показник	Умовне позначення	Значення	Підтверджувальний документ
Вартісний еквівалент суми податків під час митного оформлення	<i>M</i>	–	[1, п. 7.5]
Середня ринкова ціна КТЗ, грн.	<i>C_с</i>	$C_{ср} = C_{д} \cdot K + M = 36360 \cdot 1,03 + 0 = 37451$	
Величина збільшення вартості КТЗ у випадку оновлення його складових, грн.	<i>C_{В1}</i>	0	[1, п. 7.26]
Величина коригування вартості КТЗ залежно від його комплектності, грн.	<i>C_{В2}</i>	0	[1, п. 7.29]
Вартість відновлювального ремонту з урахуванням коефіцієнта фізичного зносу КТЗ, грн.	<i>C_{врз}</i>	0	[1, п. 8.2]
Втрата товарної вартості КТЗ, грн.	<i>ВТВ</i>	0	
Додаткове збільшення (зменшення) ринкової вартості КТЗ виходячи з його комплектності, укомплектованості, пошкоджень, відновлення і оновлення складових, грн.	<i>C_{дод}</i>	$C_{дод} = C_{В1} + C_{В2} - C_{врз} - ВТВ = 0$	
Ринкова вартість, грн.	<i>C</i>	$C = C_{ср} (1 \pm (Г_{к} / 100) \pm (Д_{з} / 100)) \pm C_{дод} = 37451 \cdot (1 + (3,1 / 100) - (20,75 / 100)) + 0,00 = 30841$	

Висновок

Ринкова вартість автомобіля Toyota Corolla XLi, реєстраційний номер АН 5735 АА, на дату оцінки становить 30 841 (тридцять тисяч вісімсот сорок одна) грн.

Експерт-автотоварознавець

Галенко А. В.

Додатки: фототаблиці № 1 – 7; копія свідоцтва про реєстрацію; довідка з підприємства про те, що КТЗ експлуатувався в режимі таксі.

(Далі буде)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ*
Напрямок «І. Оцінка об'єктів у матеріальній формі»
Спеціалізація 1.3. «Оцінка колісних транспортних засобів»

32

1. Загальні положення та мета застосування Методики товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів.

2. Бази, методичні підходи та методи оцінки колісних транспортних засобів.

3. Ідентифікація і технічний огляд колісного транспортного засобу та супровідних документів.

4. Особливості визначення року виготовлення та робочого об'єму двигуна колісного транспортного засобу.

5. Загальні вимоги до визначення ринкової вартості колісних транспортних засобів.

6. Особливості визначення ринкової вартості вантажних автомобілів та автобусів.

7. Особливості визначення ринкової вартості причепів та мототехніки.

8. Загальні вимоги до визначення відсотка ринкової вартості колісного транспортного засобу.

9. Особливості визначення коефіцієнта коригування ринкової вартості колісного транспортного засобу за величиною пробігу. Показання одометра як джерело інформації.

10. Який аналог колісного транспортного засобу вважається таким, що підібраний правильно?

11. Особливості визначення ліквідаційної вартості колісного транспортного засобу.

12. Особливості визначення вартості утилізації та технічно справних складників колісного транспортного засобу.

13. Особливості визначення ринкової вартості колісного транспортного засобу з урахуванням умов догляду, зберігання та експлуатації.

14. Особливості визначення ринкової вартості колісного транспортного засобу з урахуванням його комплектності, укомплектованості, пошкоджень, відновлення і оновлення складових.

15. Особливості визначення коефіцієнта фізичного зносу для складників колісних транспортних засобів.

16. Особливості визначення ринкової вартості та коефіцієнтів фізичного зносу акумуляторної батареї та пневматичної шини.

17. Особливості визначення вартості колісного транспортного засобу та його складників, що ввозяться на митну територію України.

18. Загальні вимоги до визначення вартості матеріального збитку, завданого власнику колісного транспортного засобу, із застосуванням витратного підходу.

19. Підстави та належні операції із заміни складових для проведення капітального ремонту колісного транспортного засобу.

20. Особливості визначення вартості відновлювального ремонту для колісних транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України.

21. Класифікація та характеристика ремонтів і перекосів кузова.

22. Особливості визначення обсягу робіт з пофарбування колісного транспортного засобу.

23. Особливості визначення кількості та вартості матеріалів для пофарбування, антикорозійної і протишумової обробки кузова (кабіни) колісного транспортного засобу.

24. Особливості розрахунку втрати товарної вартості колісного транспортного засобу.

25. Нормативно-правові акти та довідкові джерела інформації, що використовуються під час оцінки колісного транспортного засобу. Особливості їх застосування.

26. Особливості складання звіту (акта) або висновку експерта (експертного дослідження) про визначення ринкової вартості колісного транспортного засобу для визначення обов'язкових зборів до Пенсійного фонду України.

27. Особливості розрахунку вартості спеціального та спеціалізованого колісного транспортного засобу.

28. Особливості визначення оціночної трудомісткості відновлювального ремонту за допомогою таблиці.

29. Особливості оцінки колісного транспортного засобу у разі настання страхового випадку, здійснення виконавчого провадження та з метою застави.

30. Особливості визначення вартості розуккомплектованого колісного транспортного засобу.

*Затверджено на засіданні Експертної комісії (протокол № 55 від 19.12.09)

Директор Департаменту оціночної діяльності В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ